VISPĀRĒJĀS TIESAS SPRIEDUMS (ceturtā palāta)

2010. gada 15. decembrī *

Lieta T-427/08

Confédération européenne des associations d'horlogers-réparateurs (CEAHR), Brisele (Beļģija), ko pārstāv P. Mateisens [P. Mathijsen], advokāts,

prasītāja,

pret

Eiropas Komisiju, ko sākotnēji pārstāvēja K. Lūiss [*X. Lewis*] un F. Ronkess Agerbēks [*F. Ronkes Agerbeek*], vēlāk — F. Ronkess Agerbēks un F. Kastilja Kontrerasa [*F. Castilla Contreras*], pārstāvji,

atbildētāja,

* Tiesvedības valoda — angļu.

ko atbalsta

Richemont International SA, Belvjū [*Bellevue*] (Šveice), ko pārstāv J. Isevins [*J. Ysewyn*], advokāts, un H. Kroslija [*H. Crossley*], *solicitor*,

persona, kas iestājusies lietā,

par prasību atcelt Komisijas 2008. gada 10. jūlija Lēmumu C(2008) 3600, ar ko noraidīta prasītājas sūdzība lietā COMP/E-1/39097.

VISPĀRĒJĀ TIESA (ceturtā palāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs O. Cūcs [*O. Czúcz*] (referents), tiesneši I. Labucka un K. O'Higinss [*K. O'Higgins*],

sekretāre K. Poheca [*K. Pocheć*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2010. gada 3. februāra tiesas sēdi,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

Tiesvedības rašanās fakti

1 Prasītāja *Confédération européenne des associations d'horlogers-réparateurs* (*CEAHR*) [Eiropas pulksteņu labotāju apvienību konfederācija] ir bezpeļņas organizācija, kuru veido septiņas valsts apvienības no sešām dalībvalstīm, kas pārstāv neatkarīgo pulksteņu labotāju intereses.

2 2004. gada 20. jūlijā prasītāja iesniedza Eiropas Kopienu Komisijai sūdzību par vairākiem uzņēmumiem, tostarp personu, kas iestājusies lietā, kuri darbojas pulksteņu ražošanas nozarē (turpmāk tekstā — "Šveices pulksteņu ražotāji"), paziņojot par to, ka starp minētajiem uzņēmumiem pastāvot nolīgums vai saskaņotas darbības, un norādot uz dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu, kas izriet no minēto ražotāju atteikuma turpināt piegādāt rezerves daļas neatkarīgajiem pulksteņu labotājiem.

3 Ar 2005. gada 28. aprīļa vēstuli Komisija paziņoja prasītājai savu provizorisko nostāju attiecībā uz sūdzību (turpmāk tekstā — "provizoriskā nostāja"). Tā norādīja, ka tās veiktās izmeklēšanas rezultātā tā nav atklājusi nekādus elementus, kas liecinātu par luksusa pulksteņu ražotāju saskaņotām darbībām vai nolīgumu. Turklāt Komisija ir uzskatījusi, ka nepastāv atsevišķs [pulksteņu] labošanas un tehniskās apkopes tirgus,

bet šo pakalpojumu sniegšana ir luksusa pulksteņu tirgus, kurā valda sīva konkurence, iezīme. Līdz ar to Komisija ir secinājusi, ka sūdzībā izklāstītie fakti nav pretrunā EKL 81. un 82. pantam.

4 Ar 2005. gada 20. jūlija vēstuli prasītāja, atbildot uz provizorisko nostāju, iesniedza Komisijai savus apsvērumus, kuros tā joprojām apgalvoja, ka Šveices pulksteņu ražotāju atteikums turpināt piegādāt rezerves daļas ir Kopienu konkurences tiesību normu pārkāpums.

5 Ar 2007. gada 13. decembra vēstuli Komisija prasītāju informēja, ka saskaņā ar Komisijas 2004. gada 7. aprīļa Regulas (EK) Nr. 773/2004 par lietas izskatīšanu saskaņā ar [EKL] 81. un 82. pantu, ko vada Komisija (OV L 123, 18. lpp.), 7. panta 1. punktu pēc tam, kad tā bija izskatījusi faktiskos un tiesiskos apstākļus, ko prasītāja norādījusi savā sūdzībā un citos apsvērumos, Komisija paliek pie sava iepriekšēja secinājuma, ka nepastāv pietiekama Kopienas interese turpināt izmeklēšanu attiecībā uz apgalvotajiem pārkāpumiem. Ar 2008. gada 30. janvāra vēstuli prasītāja atbildēja uz minēto vēstuli, uzturot savu sākotnējo nostāju.

6 2008. gada 10. jūlijā Komisija pieņēma Lēmumu C(2008) 3600, ar kuru tā noraidīja sūdzību, atsaucoties uz to, ka nepastāvot pietiekama Kopienas interese turpināt izmeklēšanu attiecībā uz apgalvotajiem pārkāpumiem (turpmāk tekstā — "apstrīdētais lēmums").

7 Komisija ir pamatojusi šo secinājumu par pietiekamas Kopienas intereses neesamību ar četriem galvenajiem apsvērumiem.

8 Pirmkārt, Komisija norādīja, ka sūdzība attiecas, vislielākais, uz ierobežota apmēra tirgu vai tirgus segmentu un tātad tā ekonomiskā nozīme arī ir ierobežota (apstrīdētā lēmuma 8. punkts).

9 Otrkārt, Komisija piebilda, ka, pamatojoties uz tās rīcībā esošo informāciju, tā nevarēja secināt, ka Šveices pulksteņu ražotāju starpā pastāv pret konkurenci vērsts nolīgums vai saskaņotas darbības, un ka it īpaši ir maz ticams, ka uz šo ražotāju ieviestajām selektīvās izplatīšanas sistēmām neattiecas kategoriju atbrīvojums, kas piešķirts ar Komisijas 1999. gada 22. decembra Regulu (EK) Nr. 2790/99 par [EKL] 81. panta 3. punkta piemērošanu vertikālu vienošanos [nolīgumu] un saskaņotu darbību kategorijām (OV L 336, 21. lpp.) (apstrīdētā lēmuma 43. punkts).

10 Treškārt, Komisija norādīja, ka tā bija izpētījusi luksusa un prestižo pulksteņu primāro tirgu, kā arī divus pēcpārdošanas tirgus, proti, ar luksusa un prestižiem pulksteņiem saistītos rezerves daļu tirgu un labošanas un tehniskās apkopes tirgu, un ka tā ir nonākusi pie *prima facie* secinājuma, ka šie abi pēcpārdošanas tirgi neveido atsevišķus tirgus un ka līdz ar to neizrādās, ka pastāvētu kāds dominējošs stāvoklis, un tātad jautājumam par ļaunprātīgas izmantošanas esamību nav nozīmes (apstrīdētā lēmuma 44. punkts).

11 Ceturtkārt, Komisija norādīja, ka, ņemot vērā tās veikto vērtējumu attiecībā uz apgalvotajiem pārkāpumiem, izrādās, ka pat gadījumā, ja tiktu piešķirti papildu resursi sūdzības izskatīšanai, iespējamība konstatēt konkurences tiesību normu pārkāpumu joprojām būtu neliela, un līdz ar to šāda piešķiršana būtu nesamērīga (apstrīdētā lēmuma 8. un 45. punkts). Tā piebilda, ka katrā ziņā gadījumā, ja varētu būt konstatēti Kopienu konkurences tiesību normu pārkāpumi, valsts konkurences iestādēm vai

tiesām, kuru kompetencē ir piemērot EKL 81. un 82. pantu, šķiet, ir labas iespējas rīkoties attiecībā uz šādiem pārkāpumiem (apstrīdētā lēmuma 8. punkts).

Tiesvedība un lietas dalībnieku prasījumi

12 Ar prasības pieteikumu, kas Pirmās instances tiesas kancelejā iesniegts 2008. gada 24. septembrī, prasītāja cēla šo prasību.

13 Ar aktu, kas Pirmās instances tiesas kancelejā iesniegts 2009. gada 27. janvārī, *Richemont International* lūdza atļauju iestāties lietā Komisijas prasījumu atbalstam. Ar Pirmās instances tiesas ceturtās palātas priekšsēdētāja 2009. gada 30. marta rīkojumu tika atļauta šī iestāšanās.

14 Persona, kas iestājusies lietās, savu procesuālo rakstu un citi lietas dalībnieki savus apsvērumus par šo rakstu iesniedza noteiktajos termiņos.

15 Pēc tiesneša referenta ziņojuma Pirmās instances tiesa [tagad — Vispārējā tiesa] (ceturtā palāta) nolēma sākt mutvārdu procesu. Procesa organizatorisko pasākumu ietvaros tā uzaicināja lietas dalībniekus rakstveidā atbildēt uz dažiem jautājumiem un iesniegt noteiktus dokumentus. Lietas dalībnieki izpildīja šo lūgumu noteiktajā termiņā.

16 Lietas dalībnieku mutvārdu paskaidrojumi un to atbildes uz Vispārējās tiesas uzdotajiem jautājumiem tika uzklausīti 2010. gada 3. februāra tiesas sēdē. Tiesas sēdē prasītāja lūdza izņemt no lietas materiāliem daļu no Komisijas atbildes uz Vispārējās tiesas uzdoto rakstveida jautājumu, norādot, ka minētajā daļā ir ietverta argumentācija, kas

nav saistīta ar uzdoto jautājumu un kas turklāt ir jauna salīdzinājumā ar argumentiem, ko Komisija sniegusi apstrīdētajā lēmumā, iebildumu rakstā un atbildē uz repliku.

17 Prasītājas prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:

— atcelt apstrīdēto lēmumu;

— piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus;

— piespriest personai, kas iestājusies lietā, atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, kas prasītājai radušies saistībā ar iestāšanos lietā.

18 Komisijas prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:

— noraidīt prasību;

— piespriest prasītājai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

19 Personas, kas iestājusies lietā, prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:

— noraidīt prasību;

— piespriest prasītājai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Juridiskais pamatojums

20 Savas prasības pamatojumam prasītāja izvirza piecus pamatus. Pirmais pamats, kas iedalīts divās daļās, ir balstīts, pirmkārt, uz kļūdainu Kopienas intereses esamības vērtējumu un, otrkārt, uz pārkāpumiem attiecībā uz konstatējumu, ka ar sūdzību saistītā tirgus apmērs un tātad arī tā ekonomiskā nozīme ir ierobežoti. Otrais pamats ir saistīts ar kļūdainu konkrētā tirgus definīciju. Trešais un ceturtais pamats ir balstīti attiecīgi uz EKL 81. panta un EKL 82. panta pārkāpumu. Piektais pamats ir saistīts ar pilnvaru nepareizu izmantošanu, kas izpaužas kā novēlota atsaukšanās uz Kopienas intereses neesamību, prasības pieteikuma satura sagrozīšana, kā arī neobjektivitāte Komisijas veiktajā izmeklēšanā.

21 Ir jānorāda, ka pamatojumu Komisijas secinājumam, ka nepastāv pietiekama Kopienas interese turpināt sūdzības izskatīšanu, prasītāja ir apstrīdējusi ne tikai ar pirmo pamatu, bet arī ar otro, trešo un ceturto pamatu. Līdz ar to Vispārējā tiesa uzskata par lietderīgu izskatīt vispirms pirmā pamata otro daļu, kas attiecas uz ar sūdzību saistītā tirgus apmēru un tā ekonomisko nozīmi, bet pirmā pamata pirmo daļu, kas attiecas uz pietiekamas Kopienas intereses esamību, izskatīt tikai pēc tam, kad būs pieņemts lēmums par otrā, trešā un ceturtā pamata pamatotību.

1. *Par ar sūdzību saistītā tirgus apmēru un tā ekonomisko nozīmi*

Lietas dalībnieku argumenti

22 Prasītāja norāda, ka apstrīdētā lēmuma 8. punktā Komisija, pamatojot savu secinājumu, ka nepastāv pietiekama Kopienas interese turpināt izmeklēšanu, ir atzīmējusi, ka sūdzība attiecas tikai uz tirgu (tirgus segmentu), "kura apmērs ir ierobežots un kura ekonomiskā nozīme tātad arī ir ierobežota". Tomēr tā neesot identificējusi šo tirgu, neesot noteikusi tā apmēru un neesot aprakstījusi tā ekonomisko nozīmi, tādējādi pārkāpjot savu pienākumu norādīt pamatojumu. Tāpat Komisija neesot ņēmusi vērā apstākli — ko norādījusi prasītāja administratīvā procesa ietvaros —, ka Šveices pulksteņu ražotāju darbības ietekmē neatkarīgos pulksteņmeistarus 27 dalībvalstīs un ka šo darbību rezultātā draud [šīs] amatniecības profesijas pilnīga izzušana.

23 Komisija, kuru atbalsta persona, kas iestājusies lietā, norāda, ka pilnīga analīze un tās nostājas pamatojums attiecībā uz pietiekamas Kopienas intereses neesamību ir ietverti ne tikai apstrīdētā lēmuma ievada daļā, kuru kritizē prasītāja, bet arī visā apstrīdētajā lēmumā un it īpaši 12.–26. punktā. Šajos pēdējos punktos ir skaidri norādīti primārais konkrētais tirgus (luksusa vai prestižo pulksteņu tirgus) un pēcpārdošanas tirgi (minēto pulksteņu labošanas un tehniskās apkopes pakalpojumu tirgus un minēto pulksteņu rezerves daļu tirgus).

24 Komisija piebilst, ka apstrīdētā lēmuma 8. punktā ietverto konstatējumu, ka tirgus apmērs ir ierobežots un tādēļ tā ekonomiskā nozīme arī ir ierobežota, apstiprina tajā pašā punktā minētais apgalvojums, saskaņā ar kuru no Komisijas saņemtās informācijas

izriet, ka "ar luksusa vai prestižiem pulksteņiem saistītie pēcpārdošanas pakalpojumi pēc apjoma veido tikai nenozīmīgu daļu no kopējā apgrozījuma, kas saistīts ar luksusa vai prestižiem pulksteņiem, turklāt paturot prātā, ka [minētie pulksteņi] veido tikai vienu konkrētu kopējā pulksteņu tirgus segmentu".

25 Komisija piebilst, ka apgalvojums par pamatojuma nepietiekamību izriet no tā, ka prasītāja nepiekrīt Komisijas izmantotajai konkrētā tirgus definīcijai. Komisija uzskata, ka abi pēcpārdošanas tirgi ir jāaplūko kopā ar primāro tirgu, proti, ar luksusa vai prestižo pulksteņu tirgu (apstrīdētā lēmuma 16. punkts), ar kuru tie ir cieši saistīti. Apstrīdētajā lēmumā esot norādīts, ka, tā kā primārajā tirgū valda konkurence, tas pats notiek arī pēcpārdošanas tirgos (apstrīdētā lēmuma 18. punkts), un līdz ar to neesot jānosaka pēcpārdošanas tirgu apmērs un ekonomiskā nozīme, jo tie nav vienīgie tirgi, kas aplūkojami no konkurences viedokļa. Apstāklis, ka prasītāja nepiekrīt šai tirgus definīcijai, nenozīmējot, ka apstrīdētajā lēmumā šajā ziņā nav sniegts pietiekams pamatojums.

Vispārējās tiesas vērtējums

26 Saskaņā ar judikatūru Komisija, kam ar EKL 85. panta 1. punktu ir uzticēts uzdevums nodrošināt EKL 81. un 82. panta piemērošanu, ir aicināta definēt un īstenot Savienības konkurences politiku, un Komisijai šim nolūkam ir diskrecionāra vara sūdzību izskatīšanā (Pirmās instances tiesas 2005. gada 26. janvāra spriedums lietā T-193/02 *Piau*/Komisija, Krājums, II-209. lpp., 80. punkts, un 2007. gada 12. jūlija spriedums lietā T-229/05 *AEPI*/Komisija, Krājumā nav publicēts, 38. punkts).

27 Tad, kad Komisija, izmantojot šo diskrecionāro varu, izlemj piešķirt tai iesniegtajām sūdzībām dažāda līmeņa prioritāti, tā var ne vien noteikt secību, kādā sūdzības tiks izskatītas, bet arī noraidīt sūdzību tādēļ, ka nepastāv pietiekama Kopienas interese turpināt lietas izskatīšanu (Pirmās instances tiesas 2001. gada 14. februāra spriedums lietā T-62/99 *Sodima*/Komisija, *Recueil*, II-655. lpp., 36. punkts; šajā ziņā skat. Pirmās instances tiesas 1995. gada 24. janvāra spriedumu lietā T-5/93 *Tremblay* u.c./Komisija, *Recueil*, II-185. lpp., 59. un 60. punkts).

28 Tomēr Komisijas diskrecionārā vara nav neierobežota. Tai ir jāņem vērā visi tiesiskie un faktiskie apstākļi, kuriem ir nozīme, lai pieņemtu lēmumu par turpmāku rīcību attiecībā uz sūdzību. Tai it īpaši ir uzmanīgi jāizskata visi faktiskie un tiesiskie apstākļi, ko tai darījusi zināmus sūdzības iesniedzēja (skat. Tiesas 2001. gada 17. maija spriedumu lietā C-450/98 P *IECC*/Komisija, *Recueil*, I-3947. lpp., 57. punkts un tajā minētā judikatūra). Turklāt tai ir saistošs pienākums sniegt pamatojumu, ja tā atsakās turpināt sūdzības izskatīšanu; šim pamatojumam ir jābūt pietiekami precīzam un sīki izklāstītam, lai ļautu Vispārējai tiesai veikt efektīvu pārbaudi par to, kā Komisija izmanto savu diskrecionāro varu noteikt prioritātes (Tiesas 1999. gada 4. marta spriedums lietā C-119/97 P *Ufex* u.c./Komisija, *Recueil*, I-1341. lpp., 89.–91. punkts, un iepriekš 27. punktā minētais spriedums lietā *Sodima*/Komisija, 41. un 42. punkts).

29 Aplūkojamā lietā apstrīdētā lēmuma 8. un 9. punktā Komisija ir konstatējusi:

"8. It īpaši Komisija atzīmē, ka sūdzība attiecas, vislielākais, uz tirgu (tirgus segmentu), kura apmērs ir ierobežots un kura ekonomiskā nozīme tātad arī ir ierobežota. Ir tiesa, ka, neraugoties uz vairāku anketu izsūtīšanu pulksteņu ražotājiem, izrādījās grūti iegūt precīzu statistiku un skaitļus attiecībā uz tirgu — primāro vai sekundāro —, kas ir sūdzības priekšmets, apmēru. Tomēr, ņemot vērā Komisijas saņemto informāciju, tūlīt kļuva skaidrs, ka ar luksusa vai prestižiem pulksteņiem saistīto pēcpārdošanas pakalpojumu apjoms veido tikai nenozīmīgu daļu no kopējā apgrozījuma, kas saistīts ar luksusa vai prestižo pulksteņu pārdevumiem, turklāt paturot prātā, ka minētie pulksteņi ir tikai viens konkrēts kopējā pulksteņu tirgus segments. Turklāt sūdzības

iesniedzējas argumentu *prima facie* novērtējums nav sniedzis uzticamu informāciju, pamatojoties uz kuru šajā posmā varētu secināt, ka aplūkojamā lietā visticamāk pastāv konkurences tiesību normu pārkāpumi. Tāpat ir maz ticams, ka pārkāpumi tiktu atklāti pēc papildu resursu izmantošanas izmeklēšanā. Visbeidzot, pat ja būtu iespējams konstatēt pārkāpumus šajā lietā, valsts iestādēm vai tiesām ir labas iespējas veikt izmeklēšanu un izskatīt šādus pārkāpumus. Tām ir pilnvaras un pienākums piemērot [EKL] 81. un 82. pantu.

9. Tātad, ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, būtu nesamērīgi izmantot ierobežotos Komisijas resursus izmeklēšanas turpināšanai šajā lietā. Līdz ar to Komisija ir secinājusi, ka sūdzība ir jānoraida Kopienas intereses neesamības dēļ, pamatojoties uz apgalvoto pārkāpumu iespējamo seku ierobežoto ietekmi uz kopējā tirgus darbību, nepieciešamās izmeklēšanas sarežģītību un ierobežotu iespējamību atrast pierādījumus pārkāpumiem."

30 Pirmām kārtām ir jāizskata prasītājas iebildums, saskaņā ar kuru Komisija neesot ņēmusi vērā sūdzībā norādīto apstākli, proti, ka darbības, kas ir sūdzības priekšmets, attiecas uz visu Eiropas Savienības teritoriju.

31 Vispirms ir jānorāda, ka apgalvojumu, ko prasītāja izvirzījusi savā sūdzībā attiecībā uz attiecīgo darbību ģeogrāfisku mērogu, Komisija nav apstrīdējusi ne provizoriskajā nostājā, ne arī apstrīdētajā lēmumā. Turklāt tiesas sēdē Komisija ir atzinusi, ka tās rīcībā bija informācija par to, ka minētās darbības pastāvēja "piecās vai sešās dalībvalstīs"

un ka tā nevarēja ne apstiprināt, ne arī noliegt, ka šīs darbības pastāvētu arī pārējās dalībvalstīs.

32 Turklāt Vispārējā tiesa uzskata, ka tam, cik liela ir attiecīgā teritorija, noteikti ir nozīme saistībā ar jautājumu par ar sūdzību saistītā tirgus vai tirgu apmēru un par šā tirgus vai tirgu ekonomisko nozīmi. Turklāt šā elementa, uz ko norādījusi prasītāja savā sūdzībā, svarīgumu aplūkojamā gadījumā pastiprina apstāklis, ka tas skaidri liecina par to, ka sūdzība attiecas nevis uz vietējo tirgu, bet uz tirgu vai tirgiem, kas aptver vismaz piecu dalībvalstu teritoriju vai pat, iespējams, visu Savienības teritoriju.

33 Tādējādi, nenorādot uz minēto elementu, veicot vērtējumu par attiecīgā tirgus apmēru un tā ekonomisko nozīmi, Komisija ir pārkāpusi tās pienākumu ņemt vērā visus nozīmīgos tiesiskos un faktiskos apstākļus un uzmanīgi pārbaudīt visus tos apstākļus, kurus tai darījusi zināmus prasītāja (skat. iepriekš 28. punktā minēto judikatūru).

34 Otrām kārtām ir jāizskata prasītājas iebildums saistībā ar nepietiekamu pamatojumu, kas sniegts attiecībā uz apstrīdētajā lēmumā ietverto secinājumu par ar sūdzību saistītā tirgus ierobežotu apmēru.

35 Pirmkārt, saistībā ar tā tirgus identificēšanu, uz kuru attiecas minētais secinājums, ir jānorāda — kā to atzīmē Komisija —, ka apstrīdētajā lēmumā ir sniegti precīzāki konstatējumi par pārbaudītajiem tirgiem, it īpaši tā 15. punktā. Komisija tajā ir norādījusi, ka tā bija veikusi izmeklēšanu, pieņemot, ka "luksusa vai prestižo pulksteņu tirgus ir atsevišķs konkrētais primārais tirgus", un ka līdz ar to tā bija "pārbaudījusi luksusa vai prestižo pulksteņu tirgu kā primāro tirgu, kā arī divus pēcpārdošanas tirgus — vienu attiecībā uz luksusa vai prestižo pulksteņu labošanas un tehniskās apkopes

[pakalpojumiem] un otro — attiecībā uz [minēto] pulksteņu rezerves daļām". Tāpat no apstrīdētā lēmuma izriet, ka Komisija ir balstījusies uz pieņēmumu, ka abi pēcpārdošanas tirgi nav neatkarīgi konkrēti tirgi, bet tie ir jāaplūko kopā ar primāro tirgu, t.i., luksusa vai prestižo pulksteņu tirgu.

36 Šajā sakarā Komisija, tiesas sēdē atbildot uz Vispārējās tiesas uzdoto jautājumu, ir apstiprinājusi, ka tās konstatējums par tirgus (tirgus segmenta), kas ir sūdzības priekšmets, ierobežoto apmēru attiecās uz luksusa vai prestižo pulksteņu tirgu, jo Šveices pulksteņu ražotāji, kas paredzēti sūdzībā, ražo tikai šādus pulksteņus.

37 Tomēr vispirms ir jānorāda, ka apstrīdētā lēmuma 3. punktā Komisija pati ir precizējusi, ka saskaņā ar prasītājas apgalvojumiem tās iesniegtā sūdzība attiecas uz konkurences ierobežošanu "pulksteņu labošanas un tehniskās apkopes tirgū".

38 Turpinājumā ir jākonstatē, ka apstrīdētā lēmuma 8. punkta otrajā teikumā ir norāde uz vairākiem ar sūdzību saistītajiem tirgiem, jo Komisija tajā ir atzīmējusi, ka "izrādījās grūti iegūt precīzu statistiku un skaitļus attiecībā uz tirgu — primāro vai sekundāro —, kas ir sūdzības priekšmets, apmēru". Šī norāde ir pretrunā ar vienskaitļa formas izmantošanu tā paša punkta pirmajā teikumā, saskaņā ar kuru "sūdzība attiecas, vislielākais, uz tirgu (tirgus segmentu), kura apmērs ir ierobežots".

39 No tā izriet, ka Vispārējai tiesai nav iespējas droši noteikt, vai Komisijas konstatējums par konkrētā(-o) tirgus(-u) ierobežoto apmēru attiecas uz luksusa vai prestižo pulksteņu tirgu, šo pulksteņu labošanas un tehniskās apkopes pakalpojumu tirgu vai uz abiem tirgiem.

40 Otrkārt, ir jākonstatē, ka apstrīdētajā lēmumā nav ietverti skaitļos izteiktie dati vai aplēses par šo tirgu apmēru, kā arī par pulksteņu tirgus apmēru kopumā vai par rezerves daļu tirgus apmēru. Komisija ir pamatojusi savu secinājumu, ka luksusa vai prestižo pulksteņu tirgus un/vai šādu pulksteņu labošanas un tehniskās apkopes pakalpojumu tirgus apmērs ir ierobežots, tikai ar vienu argumentu, ka luksusa vai prestižo pulksteņu tirgus ir mazāks nekā pulksteņu tirgus kopumā un ka šādu pulksteņu labošanas un tehniskās apkopes pakalpojumu tirgus apmērs savukārt ir vēl mazāks nekā luksusa vai prestižo pulksteņu tirgus apmērs.

41 Tomēr, nepastāvot absolūtam atskaites punktam, kas cita starpā varētu būt skaitļos izteikti dati vai aplēses par vismaz viena no šiem tirgiem apmēru, norādes uz šo tirgu, salīdzinot tos savā starpā, relatīviem apmēriem vien neļauj Vispārējai tiesai pārbaudīt konstatējuma, saskaņā ar kuru sūdzība attiecas, vislielākais, uz ierobežota apmēra tirgu un tātad minētā tirgus ekonomiskā nozīme arī ir ierobežota, pareizību.

42 Turklāt tiesas sēdē Komisija piekrita, ka minētais konstatējums nav balstīts uz precīziem skaitļiem.

43 Tātad Komisija nav pietiekami pamatojusi savu apgalvojumu, ka sūdzība attiecas, vislielākais, uz ierobežota apmēra tirgu (tirgus segmentu) un tātad tā ekonomiskā nozīme arī ir ierobežota.

44 Pārējie apsvērumi, ko Komisija minējusi apstrīdētajā lēmumā un izvirzījusi Vispārējā tiesā, nevar atspēkot šo secinājumu.

45 Pirmkārt, apstrīdētā lēmuma 8. punktā Komisijas minētais apsvērums par grūtībām iegūt datus par tirgu, kuri ir sūdzības priekšmets, apmēru, nevar atbalstīt tās nostāju. Neviena tiesību norma neliek Komisijai izteikties par tirgus vai tirgu, kas ir sūdzības priekšmets, apmēru. Savukārt, ja tā ir nolēmusi izmantot konstatējumu, ka "sūdzība attiecas, vislielākais, uz tirgu (tirgus segmentu), kura apmērs ir ierobežots un kura ekonomiskā nozīme tātad arī ir ierobežota", lai pamatotu savu nostāju par to, ka nepastāv pietiekama Kopienas interese turpināt sūdzības izskatīšanu, Komisijai bija pietiekami jāpamato šis konstatējums.

46 Otrkārt, Komisijas arguments, ka apstrīdētajā lēmumā tā bija uzskatījusi, ka pēcpārdošanas tirgi būtu jāaplūko kopā ar luksusa vai prestižo pulksteņu primāro tirgu, nevar ietekmēt iepriekš 43. punktā izklāstīto Vispārējās tiesas secinājumu par pamatojuma nepietiekamību. Komisija tāpat nav paziņojusi skaitļos izteiktos datus vai aplēses par visu šo tirgu kopējo apmēru.

47 Treškārt, apstrīdētajā lēmumā Komisijas izdarītais konstatējums, ka būtībā pēcpārdošanas tirgos valda konkurence, jo tas tā ir primārajā tirgū, nekādi neietekmē pamatojumu tās konstatējumam attiecībā uz tirgus (tirgus segmenta), kas ir sūdzības priekšmets, ierobežoto apmēru, jo konstatējums, ka tirgus apmērs ir ierobežots, nevar tikt izsecināts no apstākļa, ka tajā valda konkurence.

48 Turklāt, lai gan ir tiesa, ka Komisija savu secinājumu par Kopienu tiesību normu pārkāpumu atklāšanas nelielu iespējamību lielā mērā ir pamatojusi ar konstatējumu attiecībā uz to, ka luksusa vai prestižo pulksteņu tirgū valda konkurence, tomēr, kā izriet no apstrīdētā lēmuma 8. punkta, konstatējums par ar sūdzību saistītā tirgus (tirgus segmenta) ierobežotu apmēru ir autonoms — salīdzinājumā ar minēto konstatējumu — pamatojums Komisijas argumentācijas, kas vērsta uz to, lai pierādītu pietiekamas Kopienas intereses neesamību, struktūrā.

49 No tā izriet, ka prasītājas iebildumi attiecībā uz tirgus (tirgus segmenta), kas ir sūdzības priekšmets, ierobežotu apmēru un ekonomisko nozīmi ir jāapmierina. Līdz ar to ir jāsecina, ka Komisija ir pārkāpusi savu pienākumu ņemt vērā visus nozīmīgos tiesiskos un faktiskos apstākļus un uzmanīgi pārbaudīt visus tos apstākļus, kurus tai darījusi zināmus prasītāja, kā arī savu pienākumu norādīt pamatojumu.

2. *Par konkrētā tirgus definīciju*

Lietas dalībnieku argumenti

50 Prasītāja apgalvo, ka Komisija ir kļūdaini noraidījusi konkrētā tirgus definīciju, ko prasītāja bija ierosinājusi savā sūdzībā un aizstāvējusi visā administratīvā procesa laikā, proti, ka tas ir "pulksteņu, kurus ir vērts labot, labošanas un tehniskās apkopes pakalpojumu tirgus".

51 Pirmkārt, aizstājot jēdzienu "pulksteņi, kurus ir vērts labot" ar jēdzienu "luksusa vai prestižie pulksteņi", Komisija, tostarp apstrīdētā lēmuma 12. punktā, esot mākslīgi grozījusi sūdzības apjomu. Komisija tādējādi esot mēģinājusi samazināt izskatāmo tirgu līdz mazai daļai no attiecīgā tirgus, kas esot atvieglojis tās secinājumu par attiecīgā tirgus vai tirgus segmenta nenozīmīgo apmēru. Tādu tirgus definīciju kā "luksusa vai prestižie pulksteņi" neatbalstot neviens Komisijai iesniegtais dokuments, un tā to esot izdomājusi pati.

52 Otrkārt, prasītāja norāda, ka Komisija atsaucoties uz "preču" tirgu un uz "luksusa vai prestižo pulksteņu tirgu", neraugoties uz to, ka prasītāja administratīvā procesa laikā ir vairākkārt sniegusi norādes uz to, ka neatkarīgajiem pulksteņu labotājiem nav nekādas tiešas intereses par šo preču tirgu.

53 Turpinājumā apstrīdētā lēmuma 17. un 18. punktā Komisija esot kļūdaini uzskatījusi, ka tehniskās apkopes un labošanas tirgus nav "atsevišķs konkrētais tirgus", bet — gluži otrādi — tas esot "jāaplūko kopā ar primāro tirgu". Sajaucot šos tirgus un apgalvojot, ka preču tirgū valda konkurence, Komisija esot kļūdaini secinājusi, ka konkurence valda arī pakalpojumu tirgū.

54 Tāpat prasītāja apstrīd Komisijas konstatējumu, ka luksusa vai prestižiem pulksteņiem paredzēto "rezerves daļu tirgus" nav atsevišķs konkrētais tirgus. Saistībā ar apstrīdētā lēmuma 24. un 25. punktu tā norāda, ka Komisija savus apgalvojumus, ka "rezerves daļu tirgus" nav konkrētais tirgus, ir pamatojusi pirmām kārtām ar apstākli, ka patērētāji var izmantot kāda cita ražotāja sekundāros ražojumus. Tomēr aizstājamība pastāv tikai attiecībā uz rezerves daļām, kas paredzētas sabiedrības *ETA* ražotajiem pulksteņu mehānismiem, ko izmanto vairākumā Šveices pulksteņu, tieši tāpēc,

ka šos mehānismus un saderīgās rezerves daļas ražo no Šveices pulksteņu ražotājiem, pret kuriem vērsta sūdzība, neatkarīgs uzņēmums. Turpretim pārējās rezerves daļas ir specifiskas katram Šveices pulksteņu ražotājam un nepastāv nekāda aizstājamība starp daļām, kas paredzētas viena ražotāja pulksteņiem, un daļām, kas paredzētas kāda cita ražotāja pulksteņiem. Tādējādi tehniskās apkopes un labošanas pakalpojumu sniegšana ir pilnībā atkarīga no rezerves daļas apgādes no attiecīgā ražotāja, kuram tādējādi ir monopola stāvoklis.

55 Visbeidzot, prasītāja apstrīd apstrīdētā lēmuma 26. punktā ietverto Komisijas apgalvojumu, ka "rezerves daļu tirgus" nav konkrētais tirgus, ja patērētājs var pāriet uz kādu citu primāro ražojumu. Prasītāja uzskata, ka, pat ja patērētājam ir iespēja pāriet uz kādu citu marku pulksteņu tirgū, Komisija nav pierādījusi, ka kāda Šveices pulksteņa īpašnieks faktiski pārietu uz kādu citu marku, un tātad tam, ka Komisija ir atsaukusies uz šo apstākli, neesot nozīmes.

56 Komisija, pirmkārt, norāda, ka tās veiktā izmeklēšana liecina, ka tehniskās apkopes un labošanas pakalpojumi, kā arī rezerves daļu piegāde veido pēcpārdošanas tirgu, kas ir atsevišķs no primārā pulksteņu ražošanas tirgus.

57 Turpinājumā Komisija atzīmē, ka apstrīdētā lēmuma 14. punktā tā esot norādījusi, ka tā nevarēja precīzi definēt tirgu, pamatojoties uz tās rīcībā esošo informāciju. Tātad tā bija pieņēmusi (apstrīdētā lēmuma 15. punkts) — lai gan tai šajā ziņā bija šaubas (apstrīdētā lēmuma 14. punkts) —, ka konkrēto tirgu veido primārais luksusa vai prestižo pulksteņu tirgus kopā ar saistītajiem pēcpārdošanas tirgiem, kas, pirmkārt, ir labošanas un tehniskās apkopes tirgus un, otrkārt, rezerves daļu tirgus.

58 Neraugoties uz problēmām tirgus definēšanas sakarā, Komisija neesot atradusi nekādus pierādījumus par nolīguma vai saskaņotu darbību esamību starp sūdzībā minētajiem uzņēmumiem. Tāpat tā esot konstatējusi, ka uzņēmumiem, pret kuriem vērsta sūdzība, nav kolektīvā dominējošā stāvokļa, ņemot vērā to starpā esošo sīvo konkurenci (apstrīdētā lēmuma 40. punkts). Līdz ar to Komisija esot pamatoti varējusi secināt, ka tā nav atradusi nevienu pierādījumu par konkurences tiesību normu pārkāpuma esamību nevienā no tirgiem, neatkarīgi no to definīcijas.

59 Otrkārt, Komisija iebilst pret prasītājas argumentu, saskaņā ar kuru apstrīdētajā lēmumā Komisija ir kļūdaini konstatējusi, ka "pulksteņu labošanas un tehniskās apkopes tirgus" nav atsevišķs tirgus, bet tas ir jāaplūko kopā ar primāro tirgu.

60 Komisija esot pamatoti varējusi noteikt saikni starp luksusa pulksteņu ražošanas un pārdošanas primāro tirgu un abiem pēcpārdošanas tirgiem (skat. tostarp apstrīdētā lēmuma 18. punktu). Prasītāja esot tikai norādījusi, ka tā nepiekrīt Komisijas vērtējumam, neiesniedzot pierādījumus vai argumentus, kas pierādītu, ka šis vērtējums ir kļūdains.

61 Komisija norāda, ka apstrīdētajā lēmumā ietvertais tās secinājums par konkrēto tirgu ir balstīts gan uz prasītājas sūdzībā sniegto informāciju, gan uz pašas Komisijas veiktās izmeklēšanas rezultātiem. Turklāt apstrīdētajā lēmumā Komisija esot norādījusi specifiskus datus attiecībā uz konkrēto preču tirgu, it īpaši attiecībā uz tehniskās apkopes un labošanas pēcpārdošanas tirgu, no vienas puses, un sastāvdaļu un rezerves daļu pēcpārdošanas tirgu, no otras puses (apstrīdētā lēmuma 19.–26. punkts un 15. un 18.–20. zemsvītras piezīme).

62 Persona, kas iestājusies lietā, norāda, ka Komisija apstrīdētā lēmuma 22. punktā varēja pamatoti secināt, ka izmaksas, kas rodas klientam saistībā ar pēcpārdošanas pakalpojumiem pulksteņu ekspluatācijas laikā, ir nenozīmīgas, salīdzinot ar paša pulksteņa sākotnējām izmaksām, un ka patērētājs uzskata šīs izmaksas par elementu, kurš kopējā cenā ir samērā nenozīmīgs. Personas, kas iestājusies lietā, pieredze liecinot, ka tehniskās apkopes un labošanas izmaksas pulksteņa pircējam neizraisa tūlītējas un galvenās bažas. Turklāt attiecībā uz augstas kvalitātes preču zīmju pulksteņiem pēcpārdošanas pakalpojumiem, kas pēc sava rakstura ir ļoti tehniski, piemīt īpatnības, kas ir jāņem vērā. Katrs pulkstenis sastāv no ļoti daudzām sastāvdaļām, un katram pulksteņu modelim šīs sastāvdaļas ir atšķirīgas. Līdz ar to kompetence, zināšanas un šā veida pulksteņu labošanai vajadzīgie instrumenti ir ļoti svarīgi.

63 Turklāt persona, kas iestājusies lietā, apgalvo, ka attiecībā uz katru marku pats svarīgākais ir nodrošināt, ka pēcpārdošanas pakalpojumu un labošanas darbu kvalitāte ir augsta, jo patērētāji uztver šos pakalpojumus kā daļu no paša pulksteņa kvalitātes. Personas, kas iestājusies lietā, pieredze liecinot, ka šo kvalitāti var nodrošināt tikai ar padziļinātu apmācību, aprīkojumu, norādījumiem un kontroli, kas prasa ievērojamus ieguldījumus no tās puses.

64 Tādēļ persona, kas iestājusies lietā, atbalsta Komisijas nostāju, ka labošanas un rezerves daļu pēcpārdošanas tirgi nav atsevišķi pakārtoti tirgi. Gluži pretēji, tie esot daļas no primārā tirgus, kurā valda sīva konkurence un no kura tie ir pilnībā atkarīgi.

Vispārējās tiesas vērtējums

65 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru Savienības tiesai, veicot pārbaudi attiecībā uz to, kā Komisija īsteno diskrecionāro varu, kas tai piešķirta sūdzību izskatīšanā, tās rezultātā nevajadzētu aizstāt Komisijas vērtējumu ar savu Kopienas intereses vērtējumu; šī pārbaude ir paredzēta, lai pārbaudītu, vai apstrīdētais lēmums nebalstās uz būtībā nepareiziem faktiem un vai tajā nav pieļauta kļūda tiesību piemērošanā, acīmredzama kļūda vērtējumā vai pilnvaru nepareiza izmantošana (Pirmās instances tiesas 2001. gada 14. februāra spriedums lietā T-115/99 *SEP*/Komisija, *Recueil*, II-691. lpp., 34. punkts, un iepriekš 26. punktā minētais spriedums lietā *Piau*/Komisija, 81. punkts).

66 Tāpat aplūkojamā [konkrētā] tirgus, attiecīgā tirgus vai konkrētā tirgus definīciju tiktāl, ciktāl tā prasa sarežģītus ekonomiskus vērtējumus no Komisijas puses, Savienības tiesa var pārbaudīt tikai ierobežotā mērā (šajā ziņā skat. Pirmās instances tiesas 2007. gada 17. septembra spriedumu lietā T-201/04 *Microsoft*/Komisija, Krājums, II-3601. lpp., 482. punkts, un 2009. gada 7. maija spriedumu lietā T-151/05 *NVV* u.c./Komisija, Krājums, II-1219. lpp., 53. punkts).

67 Konkrētā tirgus jēdziens nozīmē, ka starp tajā ietilpstošajām precēm vai pakalpojumiem varētu pastāvēt efektīva konkurence, kas nozīmē pietiekamu savstarpējās aizstājamības pakāpi saistībā ar visu preču vai pakalpojumu, kas ietilpst vienā un tajā pašā tirgū, specifisku izmantojumu (šajā ziņā skat. Tiesas 1979. gada 13. februāra spriedumu lietā 85/76 *Hoffmann-La Roche*/Komisija, *Recueil*, 461. lpp., 28. punkts, un Pirmās instances tiesas 2007. gada 30. janvāra spriedumu lietā T-340/03 *France Télécom*/Komisija, Krājums, II-107. lpp., 80. punkts). Savstarpējo aizstājamību vai aizvietojamību izvērtē ne tikai no attiecīgo preču vai pakalpojumu objektīvo īpašību viedokļa, bet ir jāņem vērā arī konkurences apstākļi un pieprasījuma un piedāvājuma struktūra tirgū (Tiesas 1983. gada 9. novembra spriedums lietā 322/81 *Michelin*/Komisija, *Recueil*, 3461. lpp., 37. punkts, un Pirmās instances tiesas 2003. gada 17. decembra spriedums lietā T-219/99 *British Airways*/Komisija, *Recueil*, II-5917. lpp., 91. punkts).

68 Arī no Komisijas Paziņojuma par jēdziena "konkrētais tirgus" definīciju Kopienas konkurences tiesībās (OV 1997, C 372, 5. lpp., 7. punkts) izriet, ka "konkrētā produkta tirgus ietver visus tos produktus un/vai pakalpojumus, kas produktu īpašību, cenu vai paredzētā pielietojuma [izmantojuma] dēļ no patērētāja viedokļa uzskatāmi par apmaināmiem vai aizstājamiem [aizstājamiem vai aizvietojamiem]".

69 Saskaņā ar minēto paziņojumu pieprasījuma aizvietojamības novērtēšana ir saistīta ar to preču klāsta noteikšanu, kuras patērētājs uzskata par aizvietojamām. Viens no veidiem, kā to noteikt, ir intelektuāls uzdevums, paredzot nelielas, bet ilgstošas relatīvo cenu izmaiņas un novērtējot iespējamās klientu reakcijas. Minētā paziņojuma 17. punktā Komisija ir precizējusi:

"Ir jānoskaidro, vai pušu klienti, reaģējot uz nelielu (5 līdz 10 % robežās), bet pastāvīgu produktu relatīvās cenas paaugstinājumu attiecīgajās teritorijās, pārorientētos uz viegli pieejamiem aizstājošiem produktiem [..]. Ja aizstāšana būtu pietiekama, lai cenu paaugstinājums kļūtu neizdevīgs pārdošanas apjomu samazināšanās dēļ, konkrētajā tirgū tiek iekļauti papildu aizstājoši produkti [..]."

70 Turklāt saskaņā ar minētā paziņojuma 56. punktu:

"Pastāv atsevišķas jomas, kurās iepriekšminēto principu piemērošana jāveic piesardzīgi. Sevišķi tas jāņem vērā, apskatot sākotnējos un otrreizējos [primāros un sekundāros] tirgus, jo īpaši, ja uzņēmumu darbība konkrētā laika brīdī jāanalizē saskaņā ar [EKL 82.] pantu. Šajos gadījumos tirgus definēšanas metode ir identiska, t.i., jānovērtē klientu atbildes, kuru pamatā ir viņu lēmumi, kas saistīti ar pārdošanu [iegādi] un kas pieņemti saistībā ar relatīvās cenas izmaiņām, turklāt ņemot vērā arī aizstāšanas ierobežojumus, kurus nosaka apstākļi vienotajos tirgos. Ja svarīga ir saderība ar pirmapstrādes [primāro] produktu, var izveidoties šaura otrreizējo [sekundāro] produktu, piemēram, rezerves daļu, tirgus definīcija. Problēmas atrast saderīgus otrreizējos

[sekundāros] produktus, vienlaikus pastāvot dārgiem un ilgstoši izmantojamiem pirmapstrādes [primāriem] produktiem, otrreizējo [sekundāro] produktu relatīvās cenas pieaugumu var padarīt izdevīgu. Atšķirīgu tirgus definīciju iegūst tad, ja ir iespējama ievērojama otrreizējo [sekundāro] produktu aizstāšana vai ja pirmapstrādes [primāro] produktu īpašību dēļ ir iespējams iegūt ātras un tiešas patērētāju atsauksmes par [reakciju uz] realizējamo otrreizējo [sekundāro] produktu relatīvās [relatīvajiem] cenas pieaugumiem."

71 Aplūkojamā lietā Komisija, pirms savas *prima facie* pārbaudes veikšanas attiecībā uz pret konkurenci vērstu darbību, kas ir sūdzības priekšmets, esamību (apstrīdētā lēmuma 27.–42. punkts), ir norādījusi, ka tā bija pieņēmusi, ka pastāv primārais preču tirgus, t.i., luksusa vai prestižo pulksteņu tirgus, un divi pēcpārdošanas tirgi — luksusa vai prestižo pulksteņu labošanas un tehniskās apkopes pakalpojumu tirgus un minēto pulksteņu rezerves daļu tirgus (apstrīdētā lēmuma 15. punkts). Pamatojoties uz tās veikto *prima facie* pārbaudi, Komisija ir uzskatījusi, ka abi pēcpārdošanas tirgi nav atsevišķi konkrētie tirgi, bet tie ir jāaplūko kopā ar primāro tirgu (apstrīdētā lēmuma 17. punkts).

72 Prasītāja saistībā ar šiem konstatējumiem būtībā izvirza divus iebildumus. Pirmkārt, tā uzskata, ka Komisija ir kļūdaini aizstājusi jēdzienu "pulksteņi, kurus ir vērts labot", kuru prasītāja izmantoja administratīvā procesa laikā, ar jēdzienu "luksusa vai prestižie pulksteņi". Otrkārt, tā norāda, ka Komisija ir kļūdaini uzskatījusi, ka pulksteņu labošanas un tehniskās apkopes pakalpojumu tirgus un "rezerves daļu tirgus" nav atsevišķi tirgi, bet tie ir jāaplūko kopā ar luksusa vai prestižo pulksteņu tirgu. Tā apgalvo arī, ka katrai markai specifiskās rezerves daļas nav aizvietojamas un līdz ar to katram ražotājam ir monopola stāvoklis attiecībā uz specifiskām rezerves daļām, ko tas ražo.

Par pirmo iebildumu par jēdziena "pulksteņi, kurus ir vērts labot" kļūdainu aizstāšanu ar jēdzienu "luksusa vai prestižie pulksteņi"

73 Saistībā ar pirmo prasītājas izvirzīto iebildumu ir jāatzīmē, pirmkārt, ka pati prasītāja savas sūdzības 5. lappusē ir norādījusi, ka rezerves daļu pieprasījums pastāv tikai attiecībā uz "dārgajiem pulksteņiem", ņemot vērā, ka traucējumu gadījumā lētāki pulksteņi vienkārši tiek aizstāti ar citu pulksteni. Otrkārt, savā 2008. gada 30. janvāra vēstulē prasītāja ir norādījusi, ka tās sūdzība attiecas uz pulksteņiem, kuru cena, pērkot "jaunus" pulksteņus, ir no EUR 1 500 līdz EUR 4 000, kamēr atbilstoši eksperta atzinumam, ko Komisija citē provizoriskajā nostājā, pulksteņa pamatfunkciju, t.i., laika mērīšanu, pilnībā un precīzi pilda aparāti, kuru cena ir ap EUR 25.

74 Tā kā to pulksteņu cenas, kas ietilpst prasītājas norādītajā klāstā, ir no 60 līdz 160 reizēm augstākas nekā vislētākajiem pulksteņiem, kas tomēr uzticami pilda savu pamatfunkciju, Vispārējā tiesa uzskata, ka Komisija nav pieļāvusi kļūdu, uzskatot, ka pulksteņi, uz kuriem attiecas sūdzība, ir "luksusa un prestižie pulksteņi".

75 Līdz ar to prasītājas pirmais iebildums ir jānoraida.

Par otro iebildumu par to, ka nav veikta atsevišķa pārbaude attiecībā uz pulksteņu labošanas un tehniskās apkopes pakalpojumu tirgu un rezerves daļu tirgu

76 Ar savu otro iebildumu prasītāja kritizē apstākli, ka Komisija neesot aplūkojusi pulksteņu labošanas un tehniskās apkopes pakalpojumu tirgu un rezerves daļu tirgu vai tirgus kā atsevišķus konkrētos tirgus, bet tos esot aplūkojusi kopā ar luksusa un prestižo pulksteņu tirgu kā vienotu veselumu. Turklāt prasītāja pārmet Komisijai, ka apstrīdētajā lēmumā tā neesot ņēmusi vērā apstākli, ka rezerves daļas, kas ir specifiskas markām, nav aizvietojamas.

77 Attiecībā uz minētajiem pēcpārdošanas tirgiem Komisija apstrīdētajā lēmumā ir veikusi šādus vispārīgus konstatējumus:

"d) Pēcpārdošanas tirgi

(17) Kā jau izskaidrots šā lēmuma 15. punktā, Komisija ir aplūkojusi divus pēcpārdošanas tirgus: pēcpārdošanas pakalpojumu (labošana un tehniskā apkope) tirgu un rezerves daļu tirgu, jo šie divi tirgi ir uzskatāmi par tipiskiem pēcpārdošanas tirgu piemēriem. *Prima facie* novērtējums attiecībā uz situāciju luksusa vai prestižo pulksteņu ražošanas un pārdošanas primārajā tirgū, kā arī pēcpārdošanas tirgos liek secināt, ka pēcpārdošanas tirgi nav jāuzskata par atsevišķiem konkrētiem preču tirgiem, bet tie ir jāaplūko kopā ar primāro tirgu [..].

(18) Turklāt, pat ja pieņemtu, ka šie tirgi būtu jāuzskata par atsevišķiem konkrētiem tirgiem, tā apstākļa dēļ, ka primārajā tirgū, šķiet, valda konkurence, ir maz ticams, ka var pastāvēt pret konkurenci vērstas sekas. It īpaši cenu paaugstinājumiem pēcpārdošanas tirgos ir tendence nebūt rentabliem to ietekmes uz pārdevumiem primārajā tirgū dēļ, ja vien nenotiek cenu samazināšana primārajā tirgū, lai kompensētu augstākas cenas pēcpārdošanas tirgos. Tātad ir ļoti ticams, ka konkurence primārajā tirgū nodrošina konkurētspējīgo kopējo cenu par preču un pakalpojumu paketi gan primārajā tirgū, gan pēcpārdošanas tirgos (pat ja klienti savā izvēlē nav balstījušies uz precīziem ekspluatācijas laika aprēķiniem)."

— Par pārbaudi attiecībā uz rezerves daļu tirgu

78 Vispirms ir jāpārbauda Komisijas konstatējums, saskaņā ar kuru luksusa vai prestižiem pulksteņiem paredzēto rezerves daļu tirgus neesot atsevišķs konkrētais tirgus. Šajā ziņā Komisija ir uzskatījusi:

"(ii) Luksusa vai prestižiem pulksteņiem paredzētās sastāvdaļas un rezerves daļas

(23) Kā norādīts iepriekš, luksusa vai prestižo pulksteņu sastāvdaļu pēcpārdošanas tirgus, šķiet, ir atkarīgs no šo pulksteņu primārā tirgus un ar to cieši saistīts. Šis konstatējums ir pretrunā secinājumiem, ko izteikusi [prasītāja], kas uzskata, ka rezerves daļu tirgus aplūkojamā gadījumā ir atsevišķs tirgus [..].

(24) Turklāt Komisija ir ņēmusi vērā apstākli, ka pēcpārdošanas tirgus, ko veido primāro ražojumu markas sekundārās preces (rezerves daļas), var nebūt konkrētais tirgus divās situācijās: pirmkārt, ja patērētājam ir iespēja pārorientēties uz kāda cita ražotāja sekundārajām precēm un, otrkārt, ja tam ir iespēja mainīt primāro preci un līdz ar to izvairīties no augstākām cenām pēcpārdošanas tirgū. Aplūkojamā lietā ir acīmredzams, ka patērētājiem nekas neliedz iespēju pārorientēties uz citu primāro vai sekundāro preci.

(25) Saistībā ar iespēju pārorientēties uz kāda cita ražotāja sekundārajām precēm ir jākonstatē, ka [prasītāja] nav sniegusi pilnīgu, precīzu un konsekventu paskaidrojumu attiecībā uz luksusa vai prestižiem pulksteņiem paredzēto rezerves daļu aizvietojamības apjomu un robežām.

(26) Tomēr — saistībā ar iespēju pārorientēties uz kādu citu primāro preci — luksusa vai prestižo pulksteņu potenciālie pircēji var pilnīgi brīvi izvēlēties no daudzām esošajām luksusa vai prestižo pulksteņu markām, kas savā starpā konkurē. Attiecībā uz klientiem, kuriem jau ir šādi pulksteņi — tiem principā ir iespēja mainīt primāro preci, galvenokārt ņemot vērā to, ka daudziem luksusa vai prestižiem pulksteņiem var būt augsta atlikusī vērtība daudzos lietoto preču tirgos un ka izmaksas saistībā ar maiņu neietver nekādus ieguldījumus, tādus kā apmācība, ieradumu, aprīkojuma un programmatūras maiņa u.t.t., un tas vēl vairāk atvieglo maiņu. Ņemot vērā iepriekš minēto, izrādās, ka patērētājiem ir plašas iespējas bez pārāk lielām izmaksām pāriet no vienas primārās preces uz citu."

79 Tādējādi saskaņā ar apstrīdētā lēmuma 24. punktā ietverto vispārīgo konstatējumu kādas noteiktas markas primārajām precēm paredzēto rezerves daļu tirgus var nebūt atsevišķs konkrētais tirgus divos gadījumos: pirmkārt, tad, ja patērētājs var pārorientēties uz kāda cita ražotāja ražotajām rezerves daļām, un, otrkārt, tad, ja patērētājs var pārorientēties uz citu primāro preci, lai izvairītos no cenu paaugstinājuma rezerves daļu tirgū.

80 Ir jānorāda, ka prasītāja neapstrīd šo vispārīgo konstatējumu kā tādu. Turklāt Vispārējā tiesa uzskata, ka tas ir saderīgs ar iepriekš 67. punktā minēto judikatūru un ar paziņojumu par konkrētā tirgus definīciju, tomēr ar nosacījumu, ka tiek pierādīts, ka sekundāro preču cenu neliela un pastāvīga paaugstinājuma gadījumā uz citām — primārajām vai sekundārajām — precēm pārorientēsies pietiekami liels patērētāju skaits, lai šādu paaugstinājumu padarītu nerentablu.

81 Līdz ar to ir jāpārbauda apstrīdētajā lēmumā Komisijas sniegtie apsvērumi, kas attiecas uz kritēriju, kurus tā noteikusi minētā lēmuma 24. punktā, piemērošanu.

82 Pirmām kārtām ir jānorāda, ka, lai gan pārējā apstrīdētā lēmuma daļā Komisija norāda uz "rezerves daļu tirgu" kā uz vienīgo pēcpārdošanas tirgu (skat. it īpaši apstrīdētā lēmuma 17. un 23. punktu), apstrīdētā lēmuma 24. punktā tā ir aplūkojusi situācijas, kurās "kādas primāro preču markas [rezerves daļu] tirgus" var nebūt atsevišķs konkrētais tirgus.

83 Līdz ar to ir jākonstatē, ka apstrīdētā lēmuma 24.–26. punktā runa ir par divām daļēji atšķirīgām konkrētā tirgus definīcijas daļām. Pirmkārt, jautājums ir par to, vai visas luksusa vai prestižiem pulksteņiem paredzētās rezerves daļas veido vienu tirgu vai tomēr vairākus tirgus, jo [dažādām] markām specifiskās rezerves daļas veido atsevišķus tirgus. Elementus, kas saistīti ar šo jautājumu — iespēju patērētājam pārorientēties uz citu ražotāju ražotām rezerves daļām, lai izvairītos no cenu paaugstināšanas, ko veic noteikts ražotājs — Komisija ir aplūkojusi apstrīdētā lēmuma 25. punktā. Otrkārt, runa ir par jautājumu, vai rezerves daļu tirgus vai vairāki rezerves daļu tirgi ir jāaplūko kā atsevišķi konkrētie tirgi vai tomēr tie ir jāizskata kopā ar luksusa vai prestižo pulksteņu primāro tirgu kā vienotu konkrēto tirgu. Elementus, kas saistīti ar šo jautājumu — attiecībā uz iespēju patērētājam pārorientēties uz kādu citu primāro preci, lai izvairītos no noteikta ražotāja rezerves daļu cenu paaugstināšanas — Komisija ir izskatījusi apstrīdētā lēmuma 26. punktā.

84 Pirmkārt, saistībā ar iespēju patērētājam pārorientēties uz citu ražotāju ražotām rezerves daļām vispirms ir jākonstatē, ka iepriekš 67.–70. punktā minētās judikatūras un paziņojuma par konkrētā tirgus definīciju izpratnē jautājums par šādas iespējas esamību un tātad arī jautājums, vai runa ir par vienu rezerves daļu tirgu vai par vairākiem [dažādām] markām specifisko rezerves daļu tirgiem, galvenokārt ir atkarīgs no tā, vai pastāv dažādu ražotāju ražoto rezerves daļu pietiekama aizstājamība.

85 Šajā ziņā no apstrīdētā lēmuma teksta izriet, ka Komisija ir izvēlējusies neieņemt skaidru nostāju attiecībā uz dažādu ražotāju ražoto rezerves daļu savstarpējo aizvietojamību, vienīgi apstrīdētā lēmuma 25. punktā konstatējot, ka "[prasītāja] nav sniegusi

pilnīgu, precīzu un konsekventu paskaidrojumu attiecībā uz luksusa vai prestižiem pulksteņiem paredzēto rezerves daļu aizvietojamības apjomu un robežām".

86 Šī pieeja ir pretrunā provizoriskajai nostājai, kurā Komisija bija skaidri apgalvojusi, ka, vispārīgi runājot, nepastāv rezerves daļu, kas attiecas uz dažādām markām, savstarpējā aizvietojamība, ņemot vērā atšķirības izmēros, dizainā un citos aspektos. Tādējādi saskaņā ar provizorisko nostāju luksusa vai prestižo pulksteņu ražotāji esot vienīgie savu marku precēm paredzēto rezerves daļu specifiskā klāsta piegādātāji.

87 Tāpat persona, kas iestājusies lietā, ir paziņojusi, ka katram pulkstenim ir dažādas sastāvdaļas un ka liela daļa tās pulksteņiem paredzēto rezerves daļu nav savstarpēji aizstājamas ar citu ražotāju ražotajām rezerves daļām primāro preču nesaderīguma dēļ.

88 Turklāt no lietas materiāliem izriet, ka prasītāja administratīvā procesa gaitā ir iesniegusi Šveices konkurences iestāžu lēmuma lietā *ETA SA Manufacture horlogère suisse* (*Recueil des décisions et communications des autorités suisses de concurrence*, 2005/1, 128. lpp.) un Nīderlandes konkurences iestādes 2002. gada 12. jūlija provizoriskās nostājas attiecībā uz sūdzību, kas ir līdzīga tai, ko prasītāja iesniegusi Komisijai, kopijas. Nīderlandes konkurences iestāde ir uzskatījusi, ka "attiecīgo pulksteņu rezerves daļas ir saistītas ar marku un nav savstarpēji aizvietojamas" un līdz ar to pastāv vairāki tirgi, proti, pa vienam tirgum attiecībā uz katrai markai atbilstošām specifiskām rezerves daļām. Šveices konkurences iestādes ir uzskatījušas, ka pulksteņu sastāvdaļas, kas ir saderīgas ar kādu konkrētu pulksteņu saimi, nav savstarpēji aizvietojamas ar sastāvdaļām, kas ir saderīgas ar citām pulksteņu saimēm, un līdz ar to *ETA* ražotās sastāvdaļas un rezerves daļas attiecas uz vairākiem konkrētajiem tirgiem.

89 Neatkarīgi no tā, vai Komisijai šie elementi būtu bijuši jāņem vērā apstrīdētajā lēmumā jeb vai tie var atspēkot Komisijas vērtējumu, ir jākonstatē, ka iespēja patērētājam pārorientēties uz kāda cita ražotāja ražotām rezerves daļām, lai izvairītos no rezerves daļu cenu paaugstināšanas, nekādi nav pierādīta apstrīdētajā lēmumā. Līdz ar to Komisijai nebija tiesību pamatoties uz šo pieņēmumu, definējot konkrēto tirgu aplūkojamā lietā.

90 Turklāt nevar izslēgt iespēju, ka, ja Komisija būtu nolēmusi formulēt nostāju attiecībā uz rezerves daļu savstarpējo aizvietojamību, tā secinātu — cita starpā pamatojoties uz tās provizoriskajā nostājā ietverto vērtējumu un Šveices konkurences iestāžu lēmumā un Nīderlandes konkurences iestādes provizoriskajā nostājā ietilpstošajiem faktiskajiem elementiem —, ka, vispārīgi runājot, nepastāv rezerves daļu, kas attiecas uz dažādām markām, savstarpējā aizvietojamība un līdz ar to starp minētajām rezerves daļām nevar būt efektīvas konkurences vismaz tiktāl, ciktāl runa ir par daļām, kas ir specifiskas konkrētām markām.

91 Otrkārt, ir jāpārbauda Komisijas konstatējums, saskaņā ar kuru patērētāji var izvairīties no rezerves daļu cenu paaugstināšanas, pārorientējoties uz kādu citu primāro preci.

92 Pirmām kārtām, saskaņā ar apstrīdēto lēmumu šāda iespēja pastāvot pat tad, ja patērētājam jau ir luksusa vai prestižs pulkstenis, jo šim pulkstenim var būt augsta atlikusī vērtība lietoto preču tirgū. Turklāt šādas iespējas izmantošanu atvieglo apstāklis, ka tam cita starpā nav vajadzīga nekāda apmācība, ieradumu maiņa, aprīkojums un programmatūra.

93 Vispirms ir jānorāda, ka, ņemot vērā pulksteņu labošanas un tehniskās apkopes sarežģītību, pieprasījums pēc rezerves daļām principā nāk nevis no pulksteņu lietotājiem, bet no speciālistiem, kas sniedz šos pakalpojumus. Tātad no patērētāja viedokļa rezerves daļu cenu paaugstinājums parasti tiek ietverts šo pakalpojumu cenā.

94 Turpinājumā ir jāatzīst, ka, veicot savu novērtējumu, no kura izriet tās secinājums par iespēju patērētājam pārorientēties uz kādu citu primāro preci, Komisija nekādā veidā neņem vērā savu apstrīdētā lēmuma 22. punktā ietverto secinājumu, ka izmaksas, kas rodas saistībā ar pēcpārdošanas pakalpojumiem pulksteņu ekspluatācijas laikā, ir nenozīmīgas, salīdzinot ar paša luksusa vai prestiža pulksteņa sākotnējām izmaksām, un ka patērētājs uzskata šīs izmaksas par elementu, kurš kopējā cenā ir samērā nenozīmīgs.

95 Šajā ziņā no dokumentiem, kas iesniegti pēc Vispārējās tiesas pieprasījuma, un no personas, kas iestājusies lietā, paziņojumiem izriet, ka šo pulksteņu labošanas un tehniskās apkopes pakalpojumu kopējās izmaksas desmit gadu laikposmā attiecībā uz vairākumu modeļu nepārsniedz 5 % no jauna pulksteņa pirkuma cenas. Turklāt ir jāuzsver, ka rezerves daļu cena parasti ir iekļauta šajās izmaksās, un tātad tā veido vēl mazāku procentuālo daļu no jauna pulksteņa pirkuma cenas. Tātad izrādās, ka rezerves daļu cenas neliels paaugstinājums ir niecīga summa, salīdzinot ar jaunā luksusa vai prestižā pulksteņa cenu.

96 Šis apstāklis vien var likt apšaubīt Komisijas konstatējuma, kas attiecas uz iespēju patērētājam pārorientēties uz kādu citu primāro preci, spēku. Komisija nav pierādījusi, ka patērētājs var saprātīgi izvēlēties pārorientēties uz citu primāro preci, lai izvairītos no labošanas un tehniskās apkopes pakalpojumu cenas paaugstināšanas, kas notiek

sakarā ar rezerves daļu cenas nelielu paaugstināšanu, ņemot vērā, ka citas primārās preces iegāde nozīmē daudz lielākas izmaksas.

97 Tas, ka Komisija norāda uz lietoto pulksteņu tirgus esamību, nevar novērst šo nepilnību tās vērtējumā. Komisija apstrīdētā lēmuma 26. punktā ir tikai norādījusi, ka "principā ir iespēja mainīt primāro preci, galvenokārt ņemot vērā to, ka daudziem luksusa vai prestižiem pulksteņiem var būt augsta atlikusī vērtība daudzos lietoto preču tirgos".

98 Šajā sakarā Komisija neapgalvo, ka visiem luksusa vai prestižiem pulksteņiem vai pat to vairākumam ir augsta atlikusī vērtība lietoto preču tirgū. Tātad no apstrīdētā lēmuma izriet, ka luksusa vai prestižā pulksteņa pārdošanai par saprātīgu cenu lietoto preču tirgū ir tikai iespējamības raksturs. Turklāt Komisija nemaz nav izskatījusi jautājumu, vai pat gadījumā, ja notiek pārdošana lietoto preču tirgū, starpība starp saņemto summu un cenu, kas samaksāta par kādu citu pulksteni, — kura tātad ir patērētāja saistībā ar pulksteņa maiņu ciestais zaudējums — paliek mazāka nekā summa, ko varētu ietaupīt, šādā veidā izvairoties no kādas konkrētas markas rezerves daļu cenas neliela paaugstinājuma.

99 Ir jāpiebilst, ka, lai pārdotu pulksteni lietoto preču tirgū, principā ir jānodrošina, ka tas ir pienācīgā stāvoklī. Tātad principā patērētājam ir jānodrošina pulksteņa salabošana pirms pārdošanas; pretējā gadījumā šādas labošanas izmaksas būs jāuzņemas pircējam, kas katrā ziņā ietekmēs patērētāja saņemto pārdošanas cenu. Līdz ar to Komisijas apgalvojums, ka patērētājs var izvairīties no rezerves daļu cenas paaugstināšanas, pārdodot savu pulksteni lietoto preču tirgū un iegādājoties citu pulksteni, nešķiet ticams, jo patērētājam katrā ziņā būs jācieš iespējamās rezerves daļu cenas paaugstināšanas sekas.

100 Visbeidzot, apstrīdētā lēmuma 26. punktā Komisija ir uzskatījusi, ka maiņas uz citu primāro preci izmaksas neietver nekādus ieguldījumus, tādus kā apmācība, ieradumu, aprīkojuma un programmatūras maiņa, un tas vēl vairāk atvieglo šādu maiņu.

101 Šajā sakarā ir jānorāda, ka Komisija ir izvēlējusies aplūkot rezerves daļu tirgu no gala patērētāja (pulksteņa lietotāja) viedokļa. Tomēr šādas patēriņa preces izmantošana parasti neietver nekādus ieguldījumus apmācībā, ieradumu maiņā, aprīkojumā vai programmatūrā. Līdz ar to Komisija nevarēja pamatoti uzskatīt, ka vajadzības veikt šādus ieguldījumus neesamība atvieglo maiņu uz kādu citu primāro preci.

102 Pamatojoties uz iepriekš minēto, ir jāsecina, ka Komisija apstrīdētā lēmuma 26. punktā nav pierādījusi, ka patērētāji, kuriem jau ir luksusa vai prestižie pulksteņi, varētu saprātīgi pārorientēties uz kādu citu primāro preci, lai izvairītos no rezerves daļu cenas paaugstināšanas. Apstākļi, uz kuriem norāda Komisija, liecina tikai par tīri teorētisku iespēju pārorientēties uz citu primāro preci, un tas vien nevar būt pietiekams pierādījums konkrētā tirgus definīcijas mērķiem. Šī definīcija ir balstīta uz efektīvas konkurences esamības koncepciju, kas nozīmē, ka rezerves daļu cenas nelielas paaugstināšanas gadījumā uz kādu citu primāro preci faktiski pārorientēsies pietiekami liels skaits patērētāju, lai šādu paaugstinājumu padarītu nerentablu (skat. iepriekš 67., 69. un 70. punktu).

103 Otrkārt, ir jāizskata sekas, kas izriet no apstrīdētā lēmuma 26. punktā un 27. zemsvītras piezīmē ietvertā apgalvojuma, ka luksusa vai prestižo pulksteņu potenciālie pircēji var brīvi izvēlēties no daudzām esošajām luksusa vai prestižo pulksteņu markām, kas savā starpā konkurē. Šajā sakarā Komisija tiesas sēdē ir norādījusi, ka apstrīdētajā

lēmumā minētie apstākļi attiecībā uz patērētājiem, kuriem jau ir pulksteņi, nav galvenais pamats tās secinājumam attiecībā uz konkrētā tirgus definīciju. Tā apgalvo, ka iemesls, kādēļ primārais tirgus un pēcpārdošanas tirgi ir jāaplūko kopā kā viens vienots tirgus ("sistēmas tirgus"), ir tas, ka cenas paaugstināšana pēcpārdošanas tirgos izraisa pieprasījuma pārvietošanos uz citu ražotāju precēm primārajā tirgū, tādējādi šādu paaugstināšanu padarot nerentablu.

104 Ir jānorāda, ka šī pieeja ir saderīga ar judikatūru, ņemot vērā, ka, definējot konkrēto tirgu, ir jāizvērtē ne tikai attiecīgo preču vai pakalpojumu objektīvās īpašības, bet ir jāņem vērā arī konkurences apstākļi un pieprasījuma un piedāvājuma struktūra tirgū (skat. iepriekš 67. punktu).

105 Tomēr no iepriekš 67. punktā minētās judikatūras un no paziņojuma par konkrētā tirgus definīciju izriet, ka, lai primāro tirgu un pēcpārdošanas tirgus varētu aplūkot kopā un, iespējams, kā vienu vienotu tirgu vai "sistēmas tirgu", ir jāpierāda — Komisijas paredzētajā situācijā (skat. iepriekš 103. punktu) —, ka preču vai pakalpojumu, kas ietilpst pēcpārdošanas tirgos, cenu nelielas paaugstināšanas gadījumā uz citām primārajām precēm pārorientēsies pietiekami liels skaits patērētāju, lai šādu paaugstinājumu padarītu nerentablu (šajā ziņā skat. arī Pirmās instances tiesas 1991. gada 12. decembra spriedumu lietā T-30/89 *Hilti*/Komisija, *Recueil*, II-1439. lpp., 75. punkts). Citiem vārdiem sakot, pretēji tam, ko Komisija apgalvo apstrīdētā lēmuma 26. punktā un 27. zemsvītras piezīmē, ar iespēju patērētājam izvēlēties starp vairākām esošajām primārās preces markām vien nepietiek, lai primāro tirgu un pēcpārdošanas tirgus uzskatītu par vienu tirgu, ja vien nav pierādīts, ka šī izvēle tiek īstenota it īpaši atkarībā no konkurences apstākļiem sekundārajā tirgū.

106 Aplūkojamā lietā Komisija apstrīdētajā lēmumā nav pierādījusi, ka kāda konkrēta ražotāja cenu paaugstinājumam pēcpārdošanas tirgos būtu kāda ietekme uz tā pārdevumu apjomu primārajā tirgū. Gluži pretēji, Komisija ir vairākkārt uzsvērusi, ka tehniskās apkopes un labošanas pakalpojumu izmaksas (kurās ietilpst rezerves daļu cena) ir ļoti mazas un nenozīmīgas salīdzinājumā ar paša luksusa vai prestižā pulksteņa sākotnējo cenu (skat. iepriekš 94. punktu). Saskaņā ar Komisijas apgalvojumu, kas ietverts apstrīdētā lēmuma 27. zemsvītras piezīmē, šīs izmaksas joprojām ir ļoti mazas salīdzinājumā ar sākotnējo cenu pat tad, ja ņem vērā visu preces ekspluatācijas laiku, un līdz ar to ir maz ticams, ka potenciālie pircēji aprēķina šīs izmaksas attiecībā uz visu primārās preces ekspluatācijas laiku. Tajā pašā zemsvītras piezīmē Komisija no tā secina, ka "patērētājs neuzskata pēcpārdošanas pakalpojumu izmaksas par kritēriju pulksteņa izvēlē".

107 Tādējādi no iepriekš minētā izriet, ka Komisija nav pierādījusi, ka patērētāji, kuriem jau ir luksusa vai prestižie pulksteņi, varētu saprātīgi pārorientēties uz kādu citu primāro preci, lai izvairītos no rezerves daļu cenas paaugstināšanas, un ka, vispārīgi runājot, rezerves daļu cena ietekmē konkurenci starp primārajām precēm. Līdz ar to Komisija nav pierādījusi, ka kāda konkrēta ražotāja rezerves daļu cenas neliela paaugstināšana izraisītu pieprasījuma pārvietošanos uz citu ražotāju pulksteņiem, tādējādi šādu paaugstināšanu padarot nerentablu. Tātad tā ir pieļāvusi acīmredzamu kļūdu vērtējumā, minētos tirgus aplūkojot kopā — kā viena tirgus daļas.

108 Šo secinājumu apstiprina apstāklis, kā tas izriet no Šveices konkurences iestāžu lēmuma lietā *ETA SA Manufacture horlogère suisse*, ka *ETA* ir vislielākais Šveices pulksteņu — tostarp luksusa vai prestižo pulksteņu — sastāvdaļu un rezerves daļu ražotājs. Tomēr šī sabiedrība neražo gatavus pulksteņus. Saskaņā ar judikatūru, ja noteikti uzņēmēji specializējas kādā jomā un veic darbības tikai kāda primārā tirgus pēcpārdošanas tirgū, tas vien ir būtiska norāde uz specifiskā tirgus esamību (šajā ziņā pēc analoģijas skat. iepriekš 105. punktā minēto spriedumu lietā *Hilti*/Komisija, 67. punkts).

109 Līdz ar to ir jāuzskata, ka nevar būt izslēgta iespēja, ka gadījumā, ja netiktu pieļauta šī kļūda un ja Komisija būtu ņēmusi vērā tās konstatējumu provizoriskajā nostājā attiecībā uz rezerves daļu, kas attiecas uz dažādām markām, savstarpējās aizvietojamības vispārīgo neesamību, kā arī apstākļus, ko šajā sakarā bija norādījusi prasītāja (skat. iepriekš 86., 88. un 89. punktu), tad Komisija būtu secinājusi, ka pastāv atsevišķi konkrētie tirgi, ko veido [dažādām] markām specifiskas rezerves daļas un kas ir atkarīgi no savstarpējās aizvietojamības.

— Par pārbaudi attiecībā uz labošanas un tehniskās apkopes pakalpojumu tirgu

110 Saistībā ar pulksteņu labošanas un tehniskās apkopes pakalpojumu tirgu ir jāizskata jautājums, vai apstrīdētā lēmuma 17. punktā ietvertais Komisijas secinājums, ka minētais tirgus neesot jāaplūko kā atsevišķs konkrētais tirgus, ir attaisnots ar apstrīdētā lēmuma 19.–22. punktā sniegtajiem apsvērumiem.

111 Šajos pēdējos minētajos punktos Komisija apgalvo:

"(i) Pēcpārdošanas tehniskā apkope un labošana

(19) Tirgus dabiskas attīstības dēļ, ko raksturo pieprasījuma atdzimšana attiecībā uz kompleksiem mehāniskajiem pulksteņiem luksusa vai prestižo pulksteņu

sektorā, vairākums šādu pulksteņu ražotāju grupu ir nolēmušas grozīt savu politiku un atļaut veikt šo pulksteņu tehnisko apkopi un labošanu tikai savas selektīvās izplatīšanas sistēmas ietvaros. Šajos pēdējos divdesmit gados luksusa vai prestižo pulksteņu ražotāji viens pēc otra ir izvēlējušies īstenot šo īpašo stratēģiju attiecībā uz šo pēcpārdošanas pakalpojumu sniegšanu — atkarībā no prioritātes pakāpes, ko katrs atsevišķs ražotājs piešķir luksusa preču segmentam.

(20) Komisija norāda, ka pulksteņu ražotāji pēcpārdošanas tehnisko apkopi un labošanu uzskata par pulksteņu izplatīšanas palīgpakalpojumu, ko cita starpā apliecina pulksteņu ražotāju ieņēmumu summa minētajā tirgū. Šī summa nav nozīmīga un vidēji veido mazu daļu no kopējiem ieņēmumiem. Turklāt luksusa vai prestižo pulksteņu ražotāji uztver vienota un vienveidīga augstas kvalitātes pēcpārdošanas pakalpojumu tīkla izveidošanu kā būtisku elementu, ko nosaka klientūras pieprasījums, un kā pamata elementu, kas ir neatņemama daļa no to konkurences stratēģijas primārajā tirgū. Ražotāji uzskata, ka primārās preces vērtība no klientu viedokļa tiktu zaudēta, ja to tēls asociētos ar kaut ko, kas nav modernākā, uz konkrētu marku orientēta pēcpārdošanas tehniskā apkope, ko veic vai nu paši pulksteņu ražotāji, vai arī apstiprinātie servisa centri.

(21) Attiecībā uz neatkarīgajiem pulksteņu labotājiem — šķiet, ka tie ne vienmēr spēj atbilst kvalitātes jomā izvirzītajiem atlases kritērijiem, ko noteikuši pulksteņu ražotāji savām apstiprinātajām remonta darbnīcām [..]. Turklāt daži pulksteņu ražotāji norāda, ka līdz pat 30 % no labošanas darbiem, ko veic to pēcpārdošanas servisa centros, attiecas uz bojājumiem, kas radušies tādu labošanas darbu dēļ, ko nepareizi un kļūdaini veikuši pulksteņu labotāji, kuriem nav atbilstošu zināšanu un kompetences.

(22) Ir arī jānorāda, ka cita konkrētās preces īpatnība ir tā, ka izmaksas, kas rodas klientam saistībā ar pēcpārdošanas pakalpojumiem visā luksusa vai prestižā pulksteņa ekspluatācijas laikā, ir minimālas, salīdzinot ar paša pulksteņa sākotnējām izmaksām, un ka klients šīs izmaksas uzskata par apstākli, kuram ir samērā maz nozīmes kopējā "paketes" cenā."

112 Pirmkārt, ir jāatgādina (skat. iepriekš 108. punktu), ka, ja noteikti uzņēmēji specializējas kādā jomā un veic darbības tikai kāda ar primāro tirgu saistītajā tirgū vai pēcpārdošanas tirgū, tas vien ir būtiska norāde uz specifiskā tirgus esamību.

113 Prasītāja administratīvā procesa laikā ir norādījusi, ka apstāklis, ka neatkarīgie pulksteņu labotāji, kas ir profesija, nedarbojas aktīvi pulksteņu tirgū, bet darbojas tikai pulksteņu labošanas un tehniskās apkopes pakalpojumu tirgū, pats par sevi ir būtiska norāde uz to, ka pastāv atsevišķs šo pakalpojumu tirgus. Komisija nav ņēmusi vērā šo būtisko norādi, ko minējusi prasītāja.

114 Otrkārt, ir jānorāda, ka, lai gan šīs lietas apstākļi ir ļoti specifiski, ņemot vērā, ka runa ir, no vienas puses, par preču tirgu un, no otras puses, par pēcpārdošanas pakalpojumu tirgu, Komisija, izvēloties aplūkot pēcpārdošanas tirgu kopā ar primāro tirgu un, iespējams, tos aplūkot kā vienotu konkrētu tirgu, nevarēja neņemt vērā judikatūru, kas attiecas uz konkrētā tirgus definīciju.

115 Izņemot norādi uz to, ka, salīdzinot ar luksusa vai prestižā pulksteņa sākotnējām izmaksām, pēcpārdošanas pakalpojumu izmaksas ir minimālās, neviens no apsvērumiem, ko Komisija izklāstījusi apstrīdētā lēmuma 19.–22. punktā, neattiecas ne uz apstākļiem, kas minēti iepriekš 67. punktā citētajā judikatūrā, ne arī uz apstākļiem, kas minēti paziņojumā par konkrētā tirgus definīciju (skat. iepriekš 68.–70. punktu).

116 Turklāt ir jānorāda, ka Komisija nav veikusi novērtējumu, ko tā uzskatīja par visatbilstošāko saistībā ar rezerves daļu tirgu vai tirgiem, proti, *mutatis mutandis*, novērtējumu nolūkā noskaidrot, vai patērētāji var izvairīties no labošanas un tehniskās apkopes pakalpojumu cenu paaugstinājuma, pārorientējoties uz citu ražotāju primārajām precēm.

117 Treškārt, ir jāatgādina, ka saskaņā ar apstrīdētā lēmuma 22. punktu pēcpārdošanas pakalpojumu izmaksas salīdzinājumā ar paša pulksteņa sākotnējo cenu ir ļoti mazas un ka atbilstoši apstrīdētā lēmuma 27. zemsvītras piezīmei "patērētājs pēcpārdošanas pakalpojumu izmaksas neuzskata par kritēriju pulksteņa izvēlē".

118 Tādējādi, ņemot vērā šos apstākļus un to, ka nekas cits apstrīdētajā lēmumā neliecina par to, ka būtu ņemti vērā judikatūrā un paziņojumā par konkrētā tirgus definīciju (minēti iepriekš 67.–70. punktā) noteiktie kritēriji, Vispārējā tiesa uzskata, ka Komisija nav pierādījusi ne to, ka cenu neliela paaugstināšana pakalpojumu tirgū izraisītu pieprasījuma pārvietošanos luksusa vai prestižo pulksteņu tirgū, kas varētu šādu

paaugstināšanu padarīt nerentablu, ne arī to, ka, vispārīgi runājot, pakalpojumu cena ietekmē konkurenci starp primārajām precēm.

119 No tā izriet, ka Komisija, pamatojoties uz apstrīdētā lēmuma 19.–22. punktā tās izklāstītajiem apsvērumiem, nevarēja secināt, ka pulksteņu labošanas un tehniskās apkopes pakalpojumu tirgus neesot atsevišķs konkrētais tirgus, bet — gluži pretēji — tas esot jāaplūko kopā ar luksusa vai prestižo pulksteņu tirgu. Tātad Komisija šajā sakarā ir pieļāvusi acīmredzamu kļūdu vērtējumā.

120 Tā kā Komisijas konstatējumos, saskaņā ar kuriem pulksteņu labošanas un tehniskās apkopes pakalpojumu tirgus un rezerves daļu tirgus vai tirgi nav konkrētie tirgi, kas būtu jāaplūko atsevišķi, ir pieļautas acīmredzamas kļūdas vērtējumā, ir jāpārbauda, vai, neraugoties uz šiem trūkumiem, Komisija tomēr varēja pamatoti secināt, ka nepastāv pietiekama Kopienas interese turpināt tās izmeklēšanu.

121 No apstrīdētā lēmuma skaidri izriet, ka EKL 81. un 82. panta pārkāpumu esamības nelielā iespējamība ir viens no galvenajiem iemesliem, ar kuriem pamatots Komisijas secinājums par šādas intereses neesamību. Tātad ir jāpārbauda, vai konkrētā tirgus kļūdainā definīcija var ietekmēt Komisijas konstatējumus attiecībā uz Kopienu konkurences tiesību normu pārkāpumu esamības iespējamību.

3. *Par EKL 81. panta pārkāpumu*

Lietas dalībnieku argumenti

122 Prasītāja norāda, ka Šveices pulksteņu ražotāji esot faktiski vienojušies par neatkarīgo pulksteņu labotāju izspiešanu no Kopienu pulksteņu tehniskās apkopes un labošanas pakalpojumu tirgus, tādējādi pārkāpjot EKL 81. pantu. Turklāt tā norāda, ka Komisija esot pieļāvusi kļūdu, uzskatot, ka darbības, kas izpaužas kā atteikums piegādāt rezerves daļas neatkarīgajiem labotājiem, ir selektīvas izplatīšanas sistēma, uz kuru attiecas Regulā Nr. 2790/1999 paredzētais kategoriju atbrīvojums.

123 Attiecībā uz apstrīdētā lēmuma 27. un 28. punktu, kuros Komisija norāda, ka tā nav atradusi nekādus pierādījumus par saskaņotu darbību esamību, prasītāja atzīmē, ka šādu saskaņotu darbību esamību parasti apliecina nevis ar tiešiem pierādījumiem, bet gan ar netiešiem pierādījumiem. Aplūkojamā lietā prasītāja administratīvā procesa laikā esot sniegusi šajā sakarā vairākus pierādījumus. Tā esot norādījusi, pirmkārt, ka vairākums Šveices pulksteņu ražotāju ir pārtraukuši rezerves daļu piegādi konkrētajā laikposmā, otrkārt, ka gandrīz visi ražotāji, pret kuriem vērsta sūdzība, pieder labi organizētajām ražotāju "grupām" un, treškārt, ka šie ražotāji regulāri sanāk kopā, lai kā *Fédération horlogère suisse* (*FHS*) [Šveices pulksteņu ražotāju federācija] locekļi apspriestos par stratēģijas jautājumiem. Komisija neesot ņēmusi vērā šos pierādījumus un esot tikai apstrīdējusi tā laikposma ilgumu, kurā tika īstenots Šveices pulksteņu ražotāju faktiskais atteikums turpināt piegādāt rezerves daļas (apstrīdētā lēmuma 16. punkts). Arī šai apstrīdēšanai no Komisijas puses neesot pamata, jo pati prasītāja esot iesniegusi Komisijai dokumentu, kurā parādīta apstrīdēto atteikumu koncentrācija laikā konkrētajā dalībvalstī.

124 Prasītāja uzskata, ka Komisija katrā ziņā esot kļūdaini secinājusi, ka uz attiecīgajām darbībām var attiecināt atbrīvojumu no EKL 81. panta 1. punkta piemērošanas, jo neesot izpildīti EKL 81. panta 3. punktā paredzētie nosacījumi, kas precizēti Regulā Nr. 2790/1999.

125 Komisija norāda, ka — atbilstoši tās sniegtajam skaidrojumam apstrīdētā lēmuma 27. un 28. punktā — veiktās izmeklēšanas laikā tā neesot atradusi nekādus pierādījumus, kas liecinātu par saskaņotu darbību vai nolīguma esamību starp luksusa vai prestižo pulksteņu ražotājiem. Prasītāja tai neesot sniegusi nekādu uzticamu informāciju, uz kuru Komisija varētu pamatoties, lai konstatētu EKL 81. panta pārkāpumu. Gluži pretēji, izrādās, ka primārajā pulksteņu tirgū valda konkurence un ka šo faktu prasītāja neesot apstrīdējusi.

126 Runājot par prasītājas iesniegto dokumentu, kas saistīts ar atteikumu koncentrāciju laikā, Komisija uzsver, ka šo dokumentu esot sagatavojusi pati prasītāja, neprecizējot tā avotu, un tas attiecas tikai uz vienu dalībvalsti. Līdz ar to minētajam dokumentam esot tikai neliels pierādījuma spēks. Katrā ziņā tas liecinot par pakāpenisko atteikšanos piegādāt pulksteņu rezerves daļas laikposmā no 1985. gada līdz 2008. gadam, atspoguļojot dabisko tirgus attīstību.

127 Komisija apgalvo, ka Šveices pulksteņu ražotāju ieviestā selektīvās izplatīšanas sistēma atbilst Regulas Nr. 2790/1999 noteikumiem un ka nav nekādu pierādījumu, kas liecinātu par tādu darbību esamību, kas būtu pretrunā minētās regulas 4. panta a) punktam. Apstāklis, ka Šveices pulksteņu ražotāji ir mainījuši savu praksi, izvēloties piemērot selektīvās izplatīšanas sistēmu, kas balstīta uz kvalitātes kritērijiem, pilnībā izrietot no tirgus attīstības un atbilstot patērētāju pieprasījumiem, kā arī ražotāju mērķim nodrošināt kvalitatīvākus pakalpojumus.

128 Persona, kas iestājusies lietā, norāda, ka prasītājas apgalvojums par atteikumu koncentrāciju laikā tādā ziņā, ka tā aptver "aptuveni divu gadu" laikposmu pirms sūdzības iesniegšanas, esot pēc būtības nepareizs.

129 Turklāt persona, kas iestājusies lietā, atbalsta Komisijas konstatējumu, ka par neatkarīgo pulksteņu labotāju sniegto pēcpārdošanas pakalpojumu kvalitāti tiek iesniegts vairāk sūdzību nekā par labošanas darbiem, ko veic apstiprinātie uzņēmēji vai pats ražotājs.

Vispārējās tiesas vērtējums

130 Pirmkārt, saistībā ar prasītājas iebildumu par aizliegtās vienošanās starp Šveices pulksteņu ražotājiem esamību ir jānorāda, ka prasītājai nav izdevies pierādīt, ka Komisijas konstatējums, kas izklāstīts apstrīdētā lēmuma 28. punktā un saskaņā ar kuru prasītāja nav sniegusi nekādus pierādījumus, kas varētu liecināt par to, ka pastāv nolīgums vai saskaņotās darbības, kuru mērķis ir izspiest neatkarīgos pulksteņu labotājus no luksusa vai prestižo pulksteņu labošanas un tehniskās apkopes pakalpojumu tirgus, ir prettiesisks.

131 It īpaši ir jānorāda, ka dokuments ar nosaukumu "atteikšanās process" liecina, ka 1985. gadā tikai 3 marku [ražotāji] atteicās piegādāt rezerves daļas, 1990. gadā to skaits sasniedza 5, 1995. gadā — 15, 2000. gadā — 35, 2005. gadā — 38 un, visbeidzot, 2008. gadā to skaits sasniedza 50.

132 Līdz ar to ir jākonstatē, ka pat šis dokuments, ko sagatavojusi prasītāja, drīzāk apstiprina Komisijas nostāju, saskaņā ar kuru atteikšanās process bija nevis aizliegtās vienošanās rezultāts, bet gan izrietēja no Šveices pulksteņu ražotāju pieņemtajiem neatkarīgajiem komerciālajiem lēmumiem.

133 Otrkārt, prasītāja apgalvo, ka rezerves daļu selektīvās izplatīšanas prakse — kas nozīmē atteikumu piegādāt minētās rezerves daļas neatkarīgajiem pulksteņu labotājiem un aizliegumu tīklā iekļautajiem uzņēmumiem piegādāt minētās rezerves daļas uzņēmējiem ārpus tīkla — esot prakse, kas ir pretrunā EKL 81. pantam un uz to nevarot attiecināt Regulā Nr. 2790/1999 paredzēto kategoriju atbrīvojumu.

134 Ir jāatgādina, ka minētās regulas 2. panta 1. punktā ir noteikts:

"Atbilstīgi [EKL] 81. panta 3. punktam un šīs regulas noteikumiem ar šo tiek paziņots, ka [EKL] 81. panta 3. punktu nepiemēro līgumiem [nolīgumiem] vai saskaņotām darbībām starp diviem vai vairākiem uzņēmumiem, kas katrs, kā noteikts līgumā [nolīguma mērķiem], darbojas citā ražošanas vai izplatīšanas virknes [ķēdes] līmenī, un attiecībā [kuri attiecas] uz nosacījumiem, kādos puses var pirkt, pārdot un atkārtoti pārdot atsevišķas preces vai pakalpojumus ("vertikālas vienošanās").

Šo atbrīvojumu piemēro tādā mērā, kādā šādi līgumi [nolīgumi] satur konkurences ierobežojumus, kas attiecas uz [EKL] 81. panta 1. punktu ("vertikāli ierobežojumi")."

135 Saskaņā ar šīs pašas regulas 3. pantu "2. pantā minēto atbrīvojumu piemēro ar nosacījumu, ka piegādātāja tirgus daļa nepārsniedz 30 % no attiecīgā [konkrētā] tirgus, kurā tas pārdod līguma preces vai pakalpojumus".

136 Turklāt saskaņā ar Pamatnostādņu vertikālo ierobežojumu jomā (OV 2000, C 291, 1. lpp.) 94. punktu:

"Ja piegādātājs ražo gan pamatiekārtu, gan remonta vai rezerves detaļas šai iekārtai, piegādātājs bieži vien ir vienīgais vai galvenais piegādātājs remonta un rezerves detaļu sekundārajā tirgū. [..] Attiecīgais [konkrētais] tirgus [..] Regulas [Nr. 2790/1999] piemērošanas nolūkā var būt pamatiekārtu tirgus, [kas ietver remonta un rezerves detaļas], vai [—] atsevišķi [—] pamatiekārtu tirgus un sekundārais tirgus [—] atkarībā no apstākļiem konkrētajā gadījumā, [tādiem kā] piemēroto ierobežojumu ietekme, iekārtu ekspluatācijas laiks un remonta vai aizstāšanas izmaksu lielums."

137 Aplūkojamā lietā Komisija apstrīdētā lēmuma 33. punktā šajā sakarā ir secinājusi:

"[..] Kā tas izskaidrots iepriekš, novērtējuma, ko Komisija veikusi šajā procedūrā, rezultātā ir izdarīts secinājums, ka rezerves daļu pēcpārdošanas tirgus nav jāuzskata par tirgu, kas būtu atsevišķs no primārā tirgus. Līdz ar to ir jānovērtē konkrēta pulksteņu ražotāja vispārējā ietekme tirgū un it īpaši jāņem vērā tā stāvoklis un ekonomiskā vara primārajā tirgū. Tieši tādēļ, ņemot vērā, ka nevienam no sūdzībā minētajiem pulksteņu ražotājiem nav ne dominējošā stāvokļa primārajā tirgū, ne arī tirgus daļas, kas pārsniegtu 30 %, šķiet, ka tiem var piemērot Regulu par kategoriju atbrīvojumu."

138 Ir jāatgādina, ka nevar būt izslēgta iespēja, ka gadījumā, ja netiktu pieļauta iepriekš 107. punktā minētā acīmredzamā kļūda vērtējumā, Komisija būtu secinājusi, ka pastāv atsevišķi konkrētie tirgi, ko veido [dažādām] markām specifiskas rezerves daļas un kas atkarīgi no savstarpējās aizvietojamības.

139 Tomēr nekas apstrīdētajā lēmumā neliecina par to, ka Šveices pulksteņu ražotāju tirgus daļa paliktu mazāka nekā 30 % arī [dažādām] markām specifisko rezerves daļu tirgos.

140 Šajos apstākļos nevar būt izslēgta iespēja, ka gadījumā, ja netiktu pieļauta iepriekš 107. punktā minētā acīmredzamā kļūda vērtējumā un ja apstrīdētajā lēmumā Komisija būtu atkārtojusi konstatējumu, ko tā bija izdarījusi provizoriskajā nostājā un saskaņā ar kuru luksusa vai prestižo pulksteņu ražotāji esot vienīgie savu marku precēm paredzēto rezerves daļu specifiskā klāsta piegādātāji, tā būtu secinājusi, ka Regulā Nr. 2790/1999 paredzētais atbrīvojums, ņemot vērā tās 3. pantā ietverto normu, nav piemērojams.

141 Turklāt ir jāuzsver, ka apstrīdētā lēmuma 43. punktā ar virsrakstu "Secinājums", kas attiecas uz to, ka ir maz ticams, ka ar selektīvām izplatīšanas sistēmām tiek pārkāpts EKL 81. pants, Komisija nav minējusi nevienu citu apstākli kā tikai kategoriju atbrīvojuma piemērojamību atbilstoši Regulai Nr. 2790/1999. Līdz ar to Vispārējā tiesa uzskata, ka minētais apstāklis šajā ziņā ir izšķirošs.

142 Līdz ar to ir jākonstatē, ka iepriekš 107. punktā minētā acīmredzamā kļūda vērtējumā ir pieļauta arī Komisijas secinājumā par EKL 81. panta pārkāpuma esamības nelielu iespējamību.

4. *Par EKL 82. panta pārkāpumu*

Lietas dalībnieku argumenti

143 Saistībā ar apstrīdētā lēmuma 39.–42. punktā ietvertajiem Komisijas konstatējumiem prasītāja norāda, ka provizoriskajā nostājā Komisija bija atzinusi katra Šveices pulksteņu ražotāja dominējošā stāvokļa vai monopola stāvokļa esamību attiecībā uz tā markai specifiskām rezerves daļām. Atsakoties turpināt piegādāt savas rezerves daļas, šie ražotāji ir pieļāvuši ļaunprātīgu izmantošanu.

144 Prasītāja uzskata, ka fakts, ka, pēc Komisijas domām, Šveices pulksteņu tirgū valda konkurence, neietekmē konkurences apstākļus tehniskās apkopes un labošanas tirgū, kas aplūkojamā lietā esot bijis jāatzīst par atsevišķu konkrēto tirgu. Prasītāja norāda, ka šajā pēdējā minētajā tirgū vairs nevalda konkurence, izņemot — zināmā mērā — atlikušo konkurenci starp neatkarīgajiem pulksteņu labotājiem un Šveices pulksteņu ražotājiem. Šveices pulksteņu ražotāju darbību, kas izpaužas kā atteikums turpināt piegādāt rezerves daļas, mērķis esot likvidēt pat šo atlikušo konkurenci.

145 Komisija uzsver, ka saskaņā ar tās vērtējumu par primāro ir uzskatāms pulksteņu tirgus, no kura ir pilnībā atkarīgs pulksteņu rezerves daļu pēcpārdošanas tirgus. Izrādoties, ka pulksteņu tirgū pietiekamā mērā valda konkurence, un neesot pierādījumu, kas liecinātu par Šveices pulksteņu ražotāju kolektīvu dominējošu stāvokli vai *a fortiori* par dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu.

146 Persona, kas iestājusies lietā, apgalvo, ka tai nav dominējošā stāvokļa primārajā tirgū. Tāpat neesot iestājušies nosacījumi, kas vajadzīgi, lai konstatētu kolektīvu dominējošo stāvokli.

Vispārējās tiesas vērtējums

147 Apstrīdētā lēmuma 41. punktā Komisija ir noteikusi:

"Runājot par pēcpārdošanas tirgiem — jau ir konstatēts, ka šķiet esam maz ticams, ka tie veido tirgu, kas būtu aplūkojams atsevišķi, un līdz ar to jautājums par dominējošo stāvokli minētajos tirgos nav jāizskata atsevišķi no primārā tirgus."

148 Apstrīdētā lēmuma 44. punktā ar virsrakstu "Secinājums" Komisija apgalvo:

"Novērtējuma rezultātā sākotnēji šķietami var secināt, ka aplūkojamā lietā pēcpārdošanas tirgi neveido atsevišķus tirgus un ka tātad šķiet, ka izskatītajos pēcpārdošanas tirgos nepastāv dominējošais stāvoklis — ne kolektīvs, ne individuāls. Tā kā nepastāv dominējošais stāvoklis, jautājumam par tā ļaunprātīgu izmantošanu vairs nav nekādas nozīmes."

149 Kā jau norādīts iepriekš 109. punktā, nevar tikt izslēgta iespēja, ka gadījumā, ja netiktu pieļauta iepriekš 107. punktā minētā acīmredzamā kļūda vērtējumā, Komisija

būtu secinājusi, ka [dažādām] markām specifisko rezerves daļu tirgi veido atsevišķus konkrētos tirgus, kas ir atkarīgi no [rezerves daļu] savstarpējās aizvietojamības.

150 Ir jānorāda, ka apstrīdētajā lēmumā nav sniegts nekāds vērtējums attiecībā uz Šveices pulksteņu ražotāju stāvokli to markām specifisko rezerves daļu tirgos. Tādējādi apstrīdētajā lēmumā Komisija nav atteikusies no sava provizoriskajā nostājā ietvertā konstatējuma, ka luksusa vai prestižo pulksteņu ražotāji esot vienīgie savu marku precēm paredzēto rezerves daļu specifiskā klāsta piegādātāji, ne arī paudusi nostāju attiecībā uz prasītājas apgalvojumu, ka Šveices pulksteņu ražotājiem esot dominējošais stāvoklis to markām specifisko rezerves daļu tirgos.

151 Tādējādi nevar tikt izslēgta iespēja, ka, ja Komisija būtu secinājusi, ka markām specifiskās rezerves daļas veido atsevišķus konkrētos tirgus, un līdz ar to būtu izskatījusi Šveices pulksteņu ražotāju stāvokli minētajos tirgos, tad Komisija būtu atkārtojusi konstatējumu, ko tā bija izdarījusi provizoriskajā nostājā un saskaņā ar kuru luksusa vai prestižo pulksteņu ražotāji esot vienīgie savu marku precēm paredzēto rezerves daļu specifiskā klāsta piegādātāji. Tātad nevar būt izslēgta iespēja, ka uz šā pamata Komisija būtu konstatējusi, ka minētajiem ražotājiem ir dominējošais stāvoklis vai pat monopola stāvoklis vismaz attiecībā uz noteiktiem to rezerves daļu klāstiem, kas veido konkrētos tirgus.

152 Ņemot vērā, ka Komisija, lai secinātu par EKL 82. panta pārkāpuma nelielo iespējamību, ir balstījusies uz Šveices pulksteņu ražotāju dominējošā stāvokļa neesamību, acīmredzamā kļūda vērtējumā, kas pieļauta saistībā ar konkrētā tirgus definīciju, ietekmē arī minēto secinājumu.

5. *Par pietiekamas Kopienas intereses turpināt izmeklēšanu novērtējumu*

Lietas dalībnieku argumenti

153 Prasītāja uzskata, ka apstrīdētā lēmuma 9. punktā ietvertie Komisijas izteikumi par apgalvoto pārkāpumu ierobežoto ietekmi uz kopējā tirgus darbību, nepieciešamās izmeklēšanas sarežģītību un ierobežotu iespējamību atrast pierādījumus pārkāpumiem ir kļūdaini vai katrā ziņā nav atbalstīti ne ar vienu pierādījumu vai argumentu. It īpaši tā uzskata, ka kļūdains ir izteikums par apgalvoto pārkāpumu ierobežoto ietekmi, ņemot vērā amatniecības profesijas Savienībā izzušanas draudus.

154 Turklāt prasītāja norāda, ka apstrīdētā lēmuma 14. punktā Komisija, gan atzīstot, ka tā "nav pārliecināta, ka luksusa vai prestižo pulksteņu tirgus ir konkrētais (primārais) tirgus šajā lietā", tomēr izmanto šo definīciju kā pamatojumu savam vērtējumam. Tāpat, ņemot vērā, ka nav izdevies definēt konkrēto tirgu, Komisija nevarēja — nepieļaujot loģikas kļūdu — secināt, ka "nekas neliecina par šā tirgus darbības traucējumiem".

155 Tāpat Komisija neesot ņēmusi vērā apstākli, ka apgalvotās pret konkurenci vērstās darbības skar visas dalībvalstis un līdz ar to Komisijai ir vislabākās iespējas veikt pasākumus veselīgas konkurences atjaunošanai kopējā tirgū. Prasītāja atsaucas uz judikatūru, kas attiecas uz jautājumu, vai, aicinot sūdzības iesniedzēju vērsties valsts tiesās, Komisija ir ņēmusi vērā aizsardzības apjomu, ko tās var nodrošināt. Aplūkojamā lietā vienas valsts iestādes vai vienas valsts tiesas lēmums nevarot novērst konkurences

traucējumus, tostarp tādēļ, ka ne visas Šveices pulksteņu markas ir pārstāvētas visās dalībvalstīs.

156 Komisija atsaucas uz iepriekš 28. punktā minēto spriedumu lietā *Ufex* u.c./Komisija (79. punkts). Tā norāda, ka pietiekama Kopienas interese turpināt izmeklēšanu ir jāizvērtē, pamatojoties uz izsvēršanas kritēriju. Piemērojot šo kritēriju, Komisijai esot pilnvaras secināt, ka sūdzība neizraisa pietiekamu Kopienas interesi turpināt izmeklēšanu šīs sūdzības sakarā, pamatojoties uz vienu faktoru vai uz dažādu faktoru virkni. Ņemot vērā, ka no sūdzības izrietošās Kopienas intereses novērtējums esot atkarīgs no katras konkrētas lietas apstākļiem, neesot jāierobežo to novērtējuma kritēriju skaits, ko var izmantot Komisija, un — no otras puses — neesot jāliek Komisijai izmantot tikai kādus noteiktus kritērijus.

Vispārējās tiesas vērtējums

157 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru tad, kad Komisija izlemj piešķirt tai iesniegtajām sūdzībām dažāda līmeņa prioritāti, tā var noteikt secību, kādā šīs sūdzības tiks izskatītas, un izmantot Kopienas interesi konkrētā lietā kā galveno kritēriju (iepriekš 27. punktā minētais spriedums lietā *Tremblay* u.c./Komisija, 60. punkts; šajā ziņā skat. Pirmās instances tiesas 1992. gada 18. septembra spriedumu lietā T-24/90 *Automec*/Komisija, *Recueil*, II-2223. lpp., 83.–85. punkts).

158 Lai novērtētu Kopienas interesi turpināt lietas izskatīšanu, Komisijai ir jāņem vērā attiecīgās lietas apstākļi un tostarp faktiskie un tiesiskie apstākļi, kas norādīti tai iesniegtajā sūdzībā. Tai cita starpā ir jāizsver apgalvotā pārkāpuma nozīme kopējā

tirgus darbībai, varbūtība, ka varēs konstatēt pārkāpuma esamību, un izmeklēšanas pasākumu, kas vajadzīgi, lai tā vislabākajos apstākļos izpildītu savu pienākumu uzraudzīt EKL 81. un 82. panta ievērošanu, apjoms (šajā ziņā skat. iepriekš 157. punktā minēto spriedumu lietā *Automec*/Komisija, 86. punkts; iepriekš 27. punktā minēto spriedumu lietā *Tremblay* u.c./Komisija, 62. punkts, un iepriekš 27. punktā minēto spriedumu lietā *Sodima*/Komisija, 46. punkts).

159 Šajā ziņā Vispārējai tiesai tostarp ir jāpārbauda, vai no lēmuma izriet, ka Komisija ir izsvērusi kaitējuma, ko apgalvotais pārkāpums var nodarīt kopējā tirgus darbībai, apmēru, varbūtību, ka varēs konstatēt pārkāpuma esamību, un izmeklēšanas pasākumu, kas vajadzīgi, lai tā vislabākajos apstākļos izpildītu savu pienākumu uzraudzīt EKL 81. un 82. panta ievērošanu, apjomu (skat. iepriekš 27. punktā minēto spriedumu lietā *Sodima*/Komisija, 46. punkts un tajā minētā judikatūra).

160 Turklāt ir jāatgādina iepriekš 65. punktā minētā judikatūra, saskaņā ar kuru Savienības tiesai, veicot pārbaudi attiecībā uz to, kā Komisija īsteno savu diskrecionāro varu sūdzību izskatīšanā, tās rezultātā nevajadzētu aizstāt Komisijas vērtējumu ar savu vērtējumu par Kopienas interesi; šī pārbaude ir paredzēta, lai pārbaudītu, vai apstrīdētais lēmums nebalstās uz būtībā nepareiziem faktiem un vai tajā nav pieļauta kļūda tiesību piemērošanā, acīmredzama kļūda vērtējumā vai pilnvaru nepareiza izmantošana.

161 Visbeidzot, ir arī jāatgādina, ka ar acīmredzamu kļūdu vērtējumā nepietiek, lai attaisnotu apstrīdētā lēmuma atcelšanu, ja atbilstoši attiecīgās lietas konkrētajiem apstākļiem šai kļūdai nevarēja būt izšķirošas ietekmes uz iznākumu (Pirmās instances tiesas 2007. gada 12. septembra spriedums lietā T-60/05 *UFEX* u.c./Komisija, Krājums, II-3397. lpp., 77. punkts; šajā ziņā skat. Pirmās instances tiesas 2002. gada 14. maija spriedumu lietā T-126/99 *Graphischer Maschinenbau*/Komisija, *Recueil*, II-2427. lpp., 48. un 49. punkts). Tāpat, lai tiktu izpildīts Komisijas pienākums norādīt pamatojumu, tai pietiek izklāstīt faktiskos apstākļus un tiesību apsvērumus, kam ir

būtiska nozīme lēmuma struktūrā (skat. Pirmās instances tiesas 2009. gada 4. septembra spriedumu lietā T-211/05 Itālija/Komisija, Krājums, II-2777. lpp., 68. punkts un tajā minētā judikatūra).

162 Līdz ar to ir jāpārbauda, cik liela nozīme apstrīdētā lēmuma struktūrā ir apsvērumiem, kuros ir konstatējama pamatojuma nepietiekamība (skat. iepriekš 49. punktu), kuros nav ņemti vērā nozīmīgie apstākļi, neraugoties uz Komisijas pienākumu uzmanīgi pārbaudīt visus tos tiesiskos un faktiskos apstākļus, kurus tai darījusi zināmus sūdzības iesniedzēja (skat. iepriekš 33. punktu), un kuros pieļautas acīmredzamas kļūdas vērtējumā (skat. iepriekš 107. un 119. punktu), lai noteiktu, vai šie pārkāpumi varēja ietekmēt Komisijas veikto izsvēršanu attiecībā uz apgalvotā pārkāpuma nozīmi kopējā tirgus darbībai, varbūtību, ka varēs konstatēt pārkāpuma esamību, un vajadzīgo izmeklēšanas pasākumu apjomu.

163 Šajā sakarā ir jāatgādina, ka Komisijas secinājums par pietiekamas Kopienas intereses turpināt izmeklēšanu neesamību ir pamatots ar četriem galvenajiem apsvērumiem. Pirmkārt, sūdzība attiecoties tikai uz ierobežota apmēra tirgu vai tirgus segmentu un tātad to ekonomiskā nozīme arī esot ierobežota. Otrkārt, pamatojoties uz tās rīcībā esošo informāciju, Komisija nevarot secināt, ka pastāv pret konkurenci vērsts nolīgums vai saskaņotas darbības, un esot maz ticams, ka uz Šveices pulksteņu ražotāju ieviestajām selektīvās izplatīšanas sistēmām neattiecas kategoriju atbrīvojums, kas piešķirts ar Regulu Nr. 2790/99. Treškārt, tā kā abi pēcpārdošanas tirgi neveido atsevišķus tirgus, nešķiet, ka pastāvētu kāds dominējošais stāvoklis, un tātad jautājumam par ļaunprātīgas izmantošanas esamību neesot nozīmes. Ceturtkārt, ņemot vērā Komisijas veikto vērtējumu attiecībā uz apgalvotajiem pārkāpumiem, pat gadījumā, ja tiktu piešķirti papildu resursi sūdzības izskatīšanai, iespējamība konstatēt konkurences tiesību normu pārkāpumu joprojām būtu neliela. Katrā ziņā gadījumā,

pat ja varētu tikt konstatēti pārkāpumi, valsts konkurences iestādēm un tiesām, šķiet, ir labas iespējas rīkoties attiecībā uz tiem (skat. iepriekš 8.–11. punktu).

164 Pirmkārt, Vispārējā tiesa uzskata, ka apsvērumam, saskaņā ar kuru sūdzība attiecoties tikai uz ierobežota apmēra tirgu vai tirgus segmentu un tātad to ekonomiskā nozīme arī esot ierobežota, ir svarīga loma Komisijas veiktajā faktoru, kas jāizvērtē, lai noteiktu pietiekamas Kopienas intereses turpināt izmeklēšanu esamību, izsvēršanā. Tomēr šajā apsvērumā ir konstatējama pamatojuma nepietiekamība un pienākuma ņemt vērā visus nozīmīgos tiesiskos un faktiskos apstākļus un uzmanīgi pārbaudīt visus tos apstākļus, kurus Komisijai darījusi zināmus prasītāja, pārkāpums (skat. iepriekš 49. punktu).

165 Otrkārt, ir jāatgādina, ka acīmredzamās kļūdas vērtējumā, ko Komisija pieļāvusi saistībā ar konkrētā tirgus definīciju, atņem spēku arī tās secinājumiem par EKL 81. un 82. panta pārkāpumu esamības nelielu iespējamību.

166 Apstrīdētā lēmuma 14. punktā ietvertais Komisijas apsvērums, saskaņā ar kuru tā "nav pārliecināta, ka luksusa vai prestižo pulksteņu tirgus ir konkrētais (primārais) tirgus šajā lietā", un saskaņā ar kuru nav jāveic konkrētā tirgus precīza nošķiršana, jo "nekas neliecina par šā tirgus darbības traucējumiem", nevar kompensēt šos pārkāpumus.

167 Šajā sakarā ir jāatgādina, ka apstrīdētā lēmuma 33. punktā (skat. iepriekš 137. punktu) Komisija ir norādījusi:

"[..] Novērtējuma, ko [Komisija] veikusi [..], rezultātā ir izdarīts secinājums, ka rezerves daļu pēcpārdošanas tirgus nav jāuzskata par tirgu, kas būtu atsevišķs no primārā tirgus. Līdz ar to ir jānovērtē konkrēta pulksteņu ražotāja vispārējā ietekme tirgū un it īpaši jāņem vērā tā stāvoklis un ekonomiskā vara primārajā tirgū. Tieši tādēļ, ņemot vērā, ka nevienam no sūdzībā minētajiem pulksteņu ražotājiem nav ne dominējošā stāvokļa primārajā tirgū, ne arī tirgus daļas, kas pārsniegtu 30 %, šķiet, ka tiem var piemērot Regulu par kategoriju atbrīvojumu."

168 Tāpat ir jāatgādina, ka apstrīdētā lēmuma 44. punktā (skat. iepriekš 148. punktu) Komisija ir norādījusi:

"Novērtējuma rezultātā sākotnēji šķietami var secināt, ka aplūkojamā lietā pēcpārdošanas tirgi neveido atsevišķus tirgus un ka tātad šķiet, ka izskatītajos pēcpārdošanas tirgos nepastāv dominējošais stāvoklis [..]. Tā kā nepastāv dominējošais stāvoklis, jautājumam par tā ļaunprātīgu izmantošanu vairs nav nekādas nozīmes."

169 Līdz ar to no apstrīdētā lēmuma skaidri izriet, ka Komisija ir balstījusies uz *prima facie* tirgus definīciju, lai pamatotu savu secinājumu par EKL 81. un 82. panta pārkāpumu esamības nelielu iespējamību, un uz šo pēdējo secinājumu — lai pamatotu savu konstatējumu par to, ka nekas neliecina par traucējumiem attiecīgajā tirgū. Tādējādi Komisijai nebija pamata apgalvot, ka tai nav jādefinē konkrētais tirgus tāpēc, ka nekas neliecina par traucējumiem tirgū, ņemot vērā, ka tās konstatējums par minēto

traucējumu neesamību ir pamatots tieši ar konkrētā tirgus definīciju, kuru tā tomēr sniegusi.

170 Tāpat pārkāpumus, ko izdarījusi Komisija, definējot konkrēto tirgu, nevar neitralizēt tās apgalvojums, kas ietverts apstrīdētā lēmuma 18. punktā un saskaņā ar kuru, "pat ja pieņemtu, ka šie tirgi būtu jāuzskata par atsevišķiem konkrētiem tirgiem, tā apstākļa dēļ, ka primārajā tirgū, šķiet, valda konkurence, ir maz ticams, ka var pastāvēt pret konkurenci vērstas sekas[; it] īpaši cenu paaugstinājumiem pēcpārdošanas tirgos ir tendence nebūt rentabliem to ietekmes uz pārdevumiem primārajā tirgū dēļ, ja vien nenotiek cenu samazināšana primārajā tirgū, lai kompensētu augstākas cenas pēcpārdošanas tirgos".

171 Komisija savu apgalvojumu, ka "cenu paaugstinājumiem pēcpārdošanas tirgos ir tendence nebūt rentabliem to ietekmes uz pārdevumiem primārajā tirgū dēļ", nepamato ar kādu analīzi vai pierādījumu. Gluži pretēji, apstrīdētajā lēmumā Komisija norāda uz apstākli, kas minēto apgalvojumu liek apšaubīt, uzsverot, ka "patērētājs neuzskata pēcpārdošanas pakalpojumu izmaksas par kritēriju pulksteņa izvēlē". No šā apstākļa visticamāk izriet, ka minēto pakalpojumu cenu — vai rezerves daļu cenu, kas iekļautas minēto pakalpojumu cenās — paaugstināšana neietekmē pieprasījumu pēc tās markas pulksteņiem, kas paaugstina cenas pēcpārdošanas tirgos (skat. iepriekš 106. punktu).

172 Treškārt, tā kā galvenajiem apsvērumiem, uz kuriem balstīts Komisijas secinājums par pietiekamas Kopienas intereses turpināt izmeklēšanu neesamību, atņem spēku tas, ka nav sniegts pietiekams pamatojums, nav ņemts vērā sūdzībā norādītais nozīmīgais apstāklis un ir pieļautas acīmredzamas kļūdas vērtējumā, ir jāpārbauda, vai vienīgais pamatojums, kas joprojām paliek spēkā, proti, ka valsts konkurences

iestādēm un valsts tiesām ir labas iespējas izmeklēt iespējamus EKL 81. un 82. panta pārkāpumus un tos izskatīt, pats par sevi var attaisnot Komisijas secinājumu par pietiekamas Kopienas intereses neesamību.

173 Ir jāatgādina, ka saskaņā ar judikatūru, ja sūdzībā norādīto pārkāpumu sekas iestājas galvenokārt tikai vienas dalībvalsts teritorijā un ja sūdzības iesniedzējs minētās valsts tiesās un kompetentajās administratīvajās iestādēs ir ierosinājis lietas saistībā ar šiem pārkāpumiem, Komisijai ir tiesības noraidīt sūdzību pietiekamas Kopienas intereses neesamības dēļ, tomēr ar nosacījumu, ka valsts instances var atbilstoši aizsargāt sūdzības iesniedzēja tiesības, kas nozīmē, ka šīs instances spēj savākt faktisko informāciju, kas vajadzīga, lai noteiktu, vai attiecīgās darbības ir Līgumā paredzēto normu pārkāpums (Pirmās instances tiesas 2007. gada 3. jūlija spriedums lietā T-458/04 *Au lys de France*/Komisija, Krājumā nav publicēts, 83. punkts; šajā ziņā skat. iepriekš 157. punktā minēto Pirmās instances tiesas spriedumu lietā *Automec*/Komisija, 89.–96. punkts).

174 Tāpat ir jānorāda, ka iepriekšējās lietas, kurās Vispārējai tiesai ir jau bijusi iespēja izteikties attiecībā uz Komisijas argumentu par iespēju sūdzību iesniedzējiem aizstāvēt savas tiesības valsts iestādēs un tiesās, attiecās uz situācijām, kurās darbības, ko kritizējuši minētie sūdzību iesniedzēji, pēc sava mēroga bija būtībā ierobežotas ar vienas dalībvalsts teritoriju un minētajās iestādēs un tiesās jau bija ierosinātas lietas (Pirmās instances tiesas 1995. gada 24. janvāra spriedums lietā T-114/92 *BEMIM*/Komisija, *Recueil*, II-147. lpp., 76. un 77. punkts; iepriekš 27. punktā minētais spriedums lietā *Tremblay* u.c./Komisija, 73. un 74. punkts; iepriekš 26. punktā minētais spriedums lietā *AEPI*/Komisija, 46. punkts, un iepriekš 161. punktā minētais spriedums lietā *UFEX* u.c./Komisija, 157. punkts).

175 Savukārt aplūkojamā lietā, lai gan Komisija norāda, ka pastāvot nelielas atšķirības starp dažādām dalībvalstīm attiecībā uz prasītājas kritizēto darbību mērogu, tā ir

atzinusi, ka minētās darbības skar vismaz piecu dalībvalstu teritoriju, un ne apstiprina, ne noliedz faktu, ka šīs darbības tiek veiktas visā Savienības teritorijā.

176 Tātad aplūkojamā lietā, pat ja pieņemtu, ka valsts iestādēm un tiesām ir labas iespējas izskatīt iespējamos pārkāpumus, kas minēti sūdzībā, kā to secinājusi Komisija apstrīdētā lēmuma 8. punktā, šis apsvērums vien nav pietiekams, lai atbalstītu Komisijas galīgo secinājumu par pietiekamas Kopienas intereses neesamību. Kritizētās darbības notiek vismaz piecās dalībvalstīs vai pat visās dalībvalstīs, un par tām atbildīgi ir uzņēmumi, kuru juridiskās adreses un ražotnes atrodas ārpus Savienības, kas liecina par to, ka rīcība Savienības līmenī varētu būt efektīvāka nekā vairāki pasākumi valsts līmenī.

177 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, ir jāsecina, ka Komisijas pieļautie pārkāpumi var ietekmēt tās vērtējumu attiecībā uz pietiekamas Kopienas intereses turpināt sūdzības izskatīšanu esamību.

178 Līdz ar to apstrīdētais lēmums ir jāatceļ; nav jāizskata ne pārējie prasītājas pamati un argumenti, ne arī tās lūgums izņemt no lietas materiāliem daļu no Komisijas atbildes uz Vispārējās tiesas uzdotajiem rakstveida jautājumiem.

Par tiesāšanās izdevumiem

179 Atbilstoši Reglamenta 87. panta 2. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Ja spriedums ir nelabvēlīgs vairākiem lietas dalībniekiem, Vispārējā tiesa lemj par tiesāšanās izdevumu sadali.

180 Tā kā šajā lietā Komisijai un personai, kas iestājusies lietā, spriedums ir nelabvēlīgs, personai, kas iestājusies lietā, jāpiespriež segt savus tiesāšanās izdevumus, kā arī atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, kas prasītājai radušies saistībā ar iestāšanos lietā, un Komisijai jāpiespriež segt savus, kā arī atlīdzināt pārējos prasītājas tiesāšanās izdevumus saskaņā ar prasītājas prasījumiem.

Ar šādu pamatojumu

VISPĀRĒJĀ TIESA (ceturtā palāta)

nospriež:

1) atcelt Komisijas 2008. gada 10. jūlija Lēmumu C(2008) 3600 lietā COMP/E-1/39097;

2) *Richemont International SA* sedz savus tiesāšanās izdevumus, kā arī atlīdzina tiesāšanās izdevumus, kas radušies *Confédération européenne des associations d'horlogers-réparateurs* (*CEAHR*) saistībā ar iestāšanos lietā;

3) Eiropas Komisija sedz savus, kā arī atlīdzina pārējos *CEAHR* tiesāšanās izdevumus.

Czúcz Labucka O'Higgins

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2010. gada 15. decembrī.

[Paraksti]

Satura rādītājs

Tiesvedības rašanās fakti ..... II - 5872

Tiesvedība un lietas dalībnieku prasījumi ..... II - 5875

Juridiskais pamatojums ..... II - 5877

1. Par ar sūdzību saistītā tirgus apmēru un tā ekonomisko nozīmi ..... II - 5878

Lietas dalībnieku argumenti ..... II - 5878

Vispārējās tiesas vērtējums ..... II - 5879

2. Par konkrētā tirgus definīciju ..... II - 5886

Lietas dalībnieku argumenti ..... II - 5886

Vispārējās tiesas vērtējums ..... II - 5891

Par pirmo iebildumu par jēdziena "pulksteņi, kurus ir vērts labot" kļūdainu aizstāšanu ar jēdzienu "luksusa vai prestižie pulksteņi" ..... II - 5894

Par otro iebildumu par to, ka nav veikta atsevišķa pārbaude attiecībā uz pulksteņu labošanas un tehniskās apkopes pakalpojumu tirgu un rezerves daļu tirgu ..... II - 5895

— Par pārbaudi attiecībā uz rezerves daļu tirgu ..... II - 5896

— Par pārbaudi attiecībā uz labošanas un tehniskās apkopes pakalpojumu tirgu ..... II - 5907

3. Par EKL 81. panta pārkāpumu ..... II - 5912

Lietas dalībnieku argumenti ..... II - 5912

Vispārējās tiesas vērtējums ..... II - 5914

4. Par EKL 82. panta pārkāpumu ..... II - 5918

Lietas dalībnieku argumenti ..... II - 5918

Vispārējās tiesas vērtējums ..... II - 5919

5. Par pietiekamas Kopienas intereses turpināt izmeklēšanu novērtējumu ..... II - 5921

Lietas dalībnieku argumenti ..... II - 5921

Vispārējās tiesas vērtējums ..... II - 5922

Par tiesāšanās izdevumiem ..... II - 5930